

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

20.01.2021 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

БНР

✓ **Промените в изборните правила влизат в Народното събрание**

Промените в Закона за извънредното положение, с които хората, поставени под карантина и пациенти в Covid-отделенията да могат да гласуват с подвижни урни на предстоящите парламентарни избори на 4 април, влизат на първо четене в Народното събрание.

С промените в закона вносителите от ГЕРБ и „Обединени патриоти“ дават правомощия на Централната изборителна комисия да изработи правила, по които карантинирани или лекуващите се в Covid-отделения пациенти да могат да гласуват по реда на Изборния кодекс - с мобилна изборителна урна по примера на хората с увреждания или в специално разкрити секции.

Измененията предвиждат и хората с изтекли документи също да могат да гласуват. Съпредседателят на Парламентарната група "Обединени патриоти" Искрен Веселинов посочи, че така гарантират правото на всеки българин да упражни своя вот, както на хората, които ще бъдат под карантина, така и на тези зад граница, които са с изтекли документи и поради условията на пандемия не могат да ги подменят.

Първото четене на промените в изборните правила, внесени в т.нар. Закон за извънредното положение, е точка първа за петъчното пленарно заседание.

Днес депутатите ще обсъдят и доклада от дейността на временната комисия, която трябваше да установи обстоятелствата по [придобиването от държавата на дял от Първа инвестиционна банка](#) за 140 милиона лева. Докладът е подписан с особено мнение от представителите на БСП в анкетната комисия, според които държавата е закупила акциите от частната банка по цена надвишаваща значително пазарната.

В изводите на изготвения доклад обаче е записано, че придобиването на акциите представлява стратегическа инвестиция, като последно условие за влизане на страната ни в ERM II и Банковия съюз, а не спекулативна транзакция в търсене на финансов ефект.

Временната парламентарна комисия за контрол на разходите на публични средства, свързани с преодоляването на последствията от разпространението на Covid-19, ще изслуша днес заместник-министъра на здравеопазването Жени Начева и управителя на НЗОК проф. Петко Салчев.

Двамата ще отговорят на въпроси свързани с дейността на Временната комисия.

✓ **Борисов: Платеното оборудване за „Белене“ може да е за 7-и реактор на „Козлодуй“**

Платеното оборудване на стойност 1,3 милиарда лева за АЕЦ "Белене" ще може да се ползва за седми реактор на АЕЦ "Козлодуй", обяви премиерът Бойко Борисов.

По думите му новата мощност може да работи на хибриден принцип:

„Седми реактор означава - платените от България над 1 милиард и 300 милиона лева за тези реактори, с оборудването на седми реактор, с диверсификация на ядреното гориво, с нова турбина „Арабела“ и с контури и електронно управление също, да не изброявам фирмите. Мисля, че този хибрид, за който ни дават препоръки, ще реши въпроса“.

Изпълнителният директор на АЕЦ "Козлодуй" Наско Михов припомни, че на 7 декември миналата година е започнало проучване на възможностите за изграждане на нова ядрена мощност на Площадка 2 в централата в Козлодуй.

Анализът показва, че може да се използва оборудване от проекта за централа в Белене, посочи Михов:

„Заклучението е, че това е инженерно-технически, екологично и икономически възможно решение - за използването на оборудване, което е произведено за атомната централа. И в момента се съхранява на площадката на АЕЦ „Белене“. С оглед на това, че то е платено и произведено, и доставено вече в България, е целесъобразно неговото използване.“

България вече е членка на Агенцията за ядрена енергия на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие.

✓ **Кабинетът актуализира списък на защитените професии**

Днес ще се състои редовно онлайн заседание на правителството. На него то ще актуализира списъка на защитените професии през следващата учебна година, по които се очаква недостиг от специалисти на пазара на труда.

На заседанието ще бъде взето и решение за започване на бюджетната процедура за 2022 година.

Ще бъде удължена и концесията за добив на оловно цинкови руди от дружеството „Горубсо –Лъки“, както и одобрени изменения в Наредбата за документите необходими за издаване на лицензии по Закона за хазарта.

✓ КПКОНПИ е с нова териториална структура

Антикорупционната комисия, оглавявана от бившия главен прокурор Сотир Цацаров, е с нова териториална структура. Дирекциите ѝ в страната стават 5 и седалищата им съвпадат с тези на апелативните съдилища - Бургас, Варна, Велико Търново, Пловдив и София.

Преструктурирането беше лансирано от Сотир Цацаров при избора му начало на Антикорупционната комисия в края на 2019 година. То засяга досегашните 13 териториални отдела, 8 териториални бюра, както и изнесените работни места. Сериозното им редуциране и окрупняване е поради дублиране или заради несъществена натовареност.

В резултат на реформата КПКОНПИ е започнала да освобождава самостоятелни сгради или помещения в сгради - държавна собственост, ползвани от вече закритите звена.

Съгласно новото реструктуриране производствата по установяване и отнемане на незаконно придобито имущество ще бъде разпределени между петте нови териториални дирекции в Бургас, Варна, Велико Търново, Пловдив и София, съобщават от Комисията "Цацаров" .

✓ Джо Байдън встъпва в длъжност като президент на САЩ

Днес в САЩ е денят на встъпване в длъжност на новоизбрания държавен глава Джо Байдън. Той ще положи клетва като следващия американски президент по време на необичайна церемония на фона на пандемията от Covid-19 и при засилени мерки за сигурност след щурма на Капитолия, отнел живота на петима по-рано този месец.

Церемонията ще започне с химна и в 12 часа местно време (19 българско) Байдън ще положи клетва по традиция от западната страна на Капитолия. По принцип събитието се гледа на място от стотици хиляди, но тази година желаещите да са в близост се изправят пред лабиринт от метални и бетонни заграждения и десетки хиляди въоръжени гвардейци. Сега вместо зрители на поляната на National Mall ще има знаменца, представящи тези, които не мога да присъстват. Тези на място ще са около хиляда и повечето от тях са законодатели и техните гости.

Отиващият си президент Доналд Тръмп няма да присъства. Тази сутрин местно време той отпътува за Флорида, където се очаква да се установи.

В прощалното си обръщение към нацията Тръмп подчерта постиженията си в сферите на икономиката и бързото изработване на ваксина за Covid-19 и без да споменава Байдън поименно, пожела успех и късмет на новата администрация. Той също каза, че се гордее с това, че е „първият президент от десетилетия насам, който не е започнал нови войни“

От своя страна в навечерието на влизането си в длъжност след пристигането си във Вашингтон пред мемориала на Линкълн Байдън ръководи церемония за почитане паметта на над 400-хилядите жертви на Covid-19 в страната.

„Понякога е трудно да си припомним, но така се изцеляваме, заяви Байдън: „Важно е да сторим това като нация“.

Днес по време на речта си след встъпване в длъжност той се очаква да говори за справяне с пандемията от Covid-19 и обединение.

След това Байдън заедно с вицепрезидента Камала Харис, бившите президенти Барак Обама, Джордж Буш-младши, Бил Клинтън и техните половинки ще положат венец на Паметника на незнайния войн в Арлингтън.

Байдън влиза в Белия дом с „по-силен вятър в платната“ от Тръмп. Демократът се радва на одобрението на повече от половината американци – 53 на сто, сочи проучване на Ройтерс/Ипсос, докато Тръмп пое властта преди четири години с 46%.

Генералният секретар на НАТО Йенс Столтенберг заяви междуременно, че Алиансът и Европейския съюз се радват, че ще имат възможност да работят с Джо Байдън, за да засилят връзките със Съединените щати и Европа в момент, в който светът е изпълнен с предизвикателства.

Столтенберг покани Джо Байдън да участва на среща на върха на НАТО, чиято дата предстои да бъде уточнена.

Председателят на Европейския съвет Шарл Мишел на свой ред предложи на Байдън да организира среща на върха ЕС-САЩ.

Британският премиер Борис Джонсън поздрави Джо Байдън преди церемонията му по встъпване в длъжност и заяви, че очаква да има тясно сътрудничество между тях по отношение на борбата с Covid-19 и при възстановяването след края на пандемията, в борбата с климатичните промени, в сферата на отбраната, на сигурността и насърчаването и защитата на демокрацията.

БНТ

✓ Кабинетът отпусна над 3 млн. лв. за засегнатите от наводненията общини

На извънредно заседание кабинетът отпусна над 3 731 000 лева на засегнати от наводненията общини.

По бюджета на столицата са отпуснати 965 000 за почистване на коритото на река Искър от язовир "Панчарево" до корекцията при летище "София". Община Костинброд ще бъде подпомогната с 1 милион 155 000 лева.

За укрепване на срутището в с. Дряново, както и за пътя Лъки - Крушово - Манастир община Лъки получава над 947 000 лева. Община Гоце Делчев ще бъде подпомогната с повече от 663 000 за укрепване на десния бряг на р. Туфча и улица в с. Брезница.

"Подкрепата, която ни давате, е толкова, толкова нужна. Вие не ни дадохте възможност да се отчаяме. Вие ни помогнахте тогава, когато ни беше най-нужно, тогава когато виждахме как реката залива село Петърч, което не се е случвало от 15

години, когато заля и част от Костинброд, което не се е случвало повече от 10 години", заяви кметът на община Костинброд Трайко Младенов.

✓ В "Референдум": Икономика и Ковид-19 - какви са възможностите за България и Европа

Как ограниченията заради Ковид-19 се отразяват на икономиките на държавите? Колко време ще бъде нужно за възстановяването им?

Тези въпроси коментираха в новия брой на "Референдум" Милен Керемедчиев - бивш зам. външен министър, Петър Иванов - изпълнителен директор на Американската търговска камара в България, Петър Ганев - старши икономист в Института за пазарна икономика, Агоп Каспарян - икономист в Института "Рего".

В специално допитване на "Алфа Рисърч" зрителите отговориха на въпроса "Какви са икономическите трудности от пандемията за България спрямо останалите страни".

Според 46,9% те са по-големи, 37,6 на сто ги определят като сходни с другите страни, според 15,1% те са по-малки, а 0,4 на сто са без мнение.

На въпроса "Как оценявате възможностите за европейските икономики след пандемията - по-добри или по-лоши?", 42,3% смятат, че те са по-добри, според 49% - по-лоши, а 8,7 на сто са без мнение.

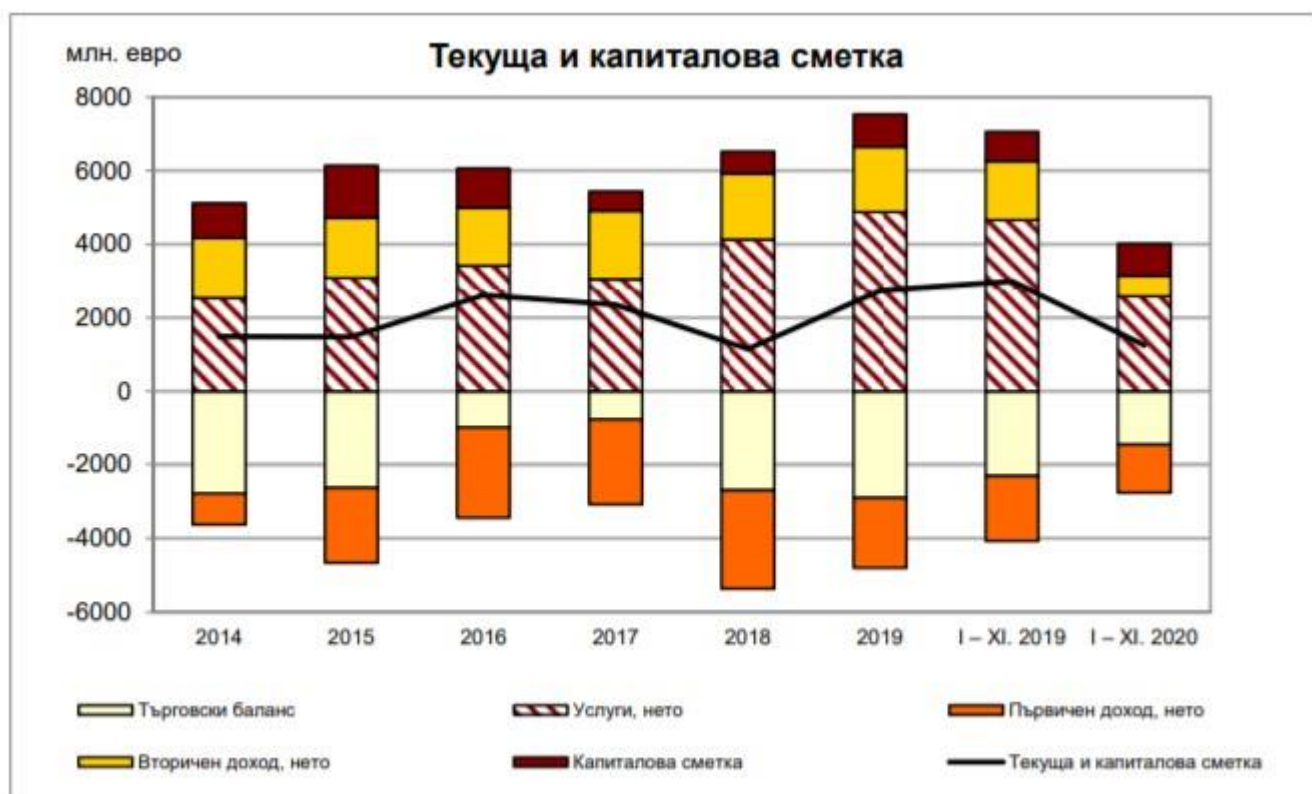
[Цялата дискусия гледайте ТУК.](#)

✓ Търговското салдо на България се свива с 36% до 1,474 млрд. евро за 11 месеца

Износът през ноември намалява с 6,6% до 2,48 млрд. евро, а вносът на стоки расте с 0,8% до 2,793 млрд. евро, отчита БНБ

Търговското салдо на България за ноември излиза на минус с 312,8 млн. евро при дефицит от 114 млн. евро преди година, показват предварителните данни на Българската народна банка (БНБ) за платежния баланс. За периода от януари до ноември то е на отрицателна територия с 1,474 млрд. евро, като за същия период на 2019 г. дефицитът възлезе на 2,306 млрд. евро. Спадът е с 36%.

Наблюденията на Investor.bg показват, че дефицитът в стокообмена от началото на миналата година се свива, но темпът се забавя.

От централната банка отчитат, че само за ноември салдото по текущата сметка е отрицателно и възлиза на 278,3 млн. евро при положително салдо от 95,1 млн. евро преди година. За единнадесет месеца то е на плюс с 373,4 млн. евро, като за периода от януари до ноември 2019 г. беше на положителна територия с 2,187 млрд. евро.

Статистиката показва, че текущата и капиталова сметка е отрицателна и възлиза на 190,8 млн. евро при излишък от 174,1 млн. евро за ноември 2019 г. За януари – ноември 2020 г. тя е положителна и възлиза на 1,254 млрд. евро, като за същия период на 2019 г. излишъкът беше 2,987 млрд. евро.

В БНБ пресмятат, че износът на български стоки през ноември достига 2,480 млрд. евро с намаление от 6,6% на годишна база. За единнадесет месеца той е 24,939 млрд. евро и за една година намалява със 7,7%. За сравнение, експортът от януари до ноември 2019 г. расте на годишна база с 5,4%.

Вносът на стоки през ноември е 2,793 млрд. евро и за една година се увеличава с 0,8%. За единнадесет месеца той е 26,414 млрд. евро и намалява с 10% спрямо същия период на 2019 г. Вносът от януари до ноември 2019 г. нараства на годишна база с 4,5%.

Салдото по услугите е положително в размер на 111,9 млн. евро, като през ноември 2019 г. отново излезе на плюс с 249,8 млн. евро. От януари до ноември 2020 г. то е положително в размер на 2,585 млн. евро, при положително салдо от 4,650 млрд. евро за същия период на 2019 г.

Салдото по статия Първичен доход (която включва доход, свързан с факторите на производството (работна сила, капитал или земя), данъци върху производството и вноса и субсидии) е отрицателно в размер на 17,2 млн. евро, като през ноември 2019 г. пак беше на минус със 130,6 млн. евро. От януари до ноември то е отрицателно в размер на 1,288 млрд. евро, като за същия период на 2019 г. беше на отрицателна територия с 1,769 млрд. евро.

Салдото по статия Вторичен доход (която отразява преразпределението на доход) е с отрицателна стойност в размер на 60,1 млн. евро при положително салдо от 90 млн. евро за ноември 2019 г. За единнадесет месеца то е на плюс с 551 млн. евро, като за периода от януари до ноември пак беше на положителна територия с 1,612 млрд. евро.

Капиталовата сметка е в размер на 87,5 млн. евро при положителна стойност от 78,9 млн. евро за ноември 2019 г. За периода януари – ноември 2020 г. тя е на плюс с 881,4 млн. евро, като преди година положителната ѝ стойност беше 799,9 млн. евро.

Финансовата сметка е положителна в размер на 218,2 млн. евро при отрицателна стойност от 88,2 млн. евро за ноември 2019 г. За единадесет месеца тя е на плюс с 3,289 млрд. евро, при положителна стойност от 2,422 млрд. евро за същия период на 2019 г.

Салдото по статия Преки инвестиции е отрицателно в размер на 120,5 млн. евро, като през ноември 2019 г. беше на минус с 39,4 млн. евро. За единадесет месеца то е отрицателно в размер на 743,2 млн. евро, а година преди това то е на минус с 809,9 млн. евро.

Преките инвестиции – активи се понижават с 53,2 млн. евро при нарастване със 77,1 млн. евро за ноември 2019 г. От януари до ноември 2020 г. те се увеличават с 310,3 млн. евро при повишение с 615,3 млн. евро за същия период на 2019 г.

Преките инвестиции – пасиви нарастват с 67,3 млн. евро при повишение със 116,5 млн. евро за ноември 2019 г. От януари до ноември 2020 г. увеличението е с 1,053 млрд. евро при ръст с 1,425 млрд. евро за същия период на 2019 г.

Салдото по статия Портфейлни инвестиции е на плюс с 308,8 млн. евро при положителна стойност от 196,7 млн. евро за ноември 2019 г. За единадесет месеца то е положително в размер на 436,7 млн. евро, като за същия период на 2019 г. беше пак с положителна стойност от 1,338 млрд. евро.

Портфейлните инвестиции – активи за ноември 2020 г. нарастват със 135,1 млн. евро при увеличение със 180,3 млн. евро преди година. От януари до ноември ръстът е с 2,050 млрд. евро при увеличение с 1,263 млрд. евро за същия период на 2019 г.

Портфейлните инвестиции – пасиви за ноември намаляват със 173,7 млн. евро при понижение с 16,4 млн. евро преди година. От януари до ноември те са с 1,614 млрд. евро повече, като за същия период на 2019 г. отбелязаха намаление със 75,5 млн. евро.

В централната банка изчисляват, че резервните активи на БНБ през ноември се понижават с 451,7 млн. евро, като преди година увеличението беше 272,6 млн. евро. От януари до ноември те обаче растат с 3,824 млрд. евро при понижение с 429,1 млн. евро за същия период на 2019 г.

✓ Чуждите инвестиции в България растат със 17% на годишна база през ноември

Обемът на чуждестранните вложения се свива с над 31% за 11 месеца, показват предварителните данни на БНБ

Потока на влезлите в България преки чуждестранни инвестиции (ПЧИ) през ноември се увеличава със 17% на годишна база до 122 млн. евро. Общо от януари до ноември потокът на вложенията възлиза на 843,9 млн. евро. Обемът на ПЧИ обаче намалява с 31,1% (381,1 млн. евро) на годишна база, показват предварителните данни на Българската народна банка (БНБ). През първите единадесет месеца на миналата година чуждестранните вложения бяха в размер на 1,225 млрд. евро.

	2019 г.						2020 г.						2020г./2019г.
	I трим.	II трим.	III трим.	окт.	ноември	ян. – ноем.	I трим.	II трим.	III трим.	окт.	ноември	ян. – ноем.	ян. – ноем.
Преки инвестиции, нето	-115.9	-243.5	-344.4	-66.8	-39.4	-809.9	-163.1	-148.1	-228.9	-82.8	-120.5	-743.2	66.7
Преки инвестиции в чужбина*	71.0	82.3	199.3	-1.8	64.3	415.1	51.5	34.4	13.9	-0.6	1.6	100.7	-314.4
Дялов капитал	74.9	46.3	40.1	2.7	4.9	168.9	5.6	6.1	19.1	6.1	0.4	37.2	-131.6
Реинвестиране на печалба	-2.5	-11.0	4.4	5.9	6.3	3.1	-12.1	-5.3	5.6	0.0	0.0	-11.8	-15.0
Дългови инструменти	-1.4	46.9	154.8	-10.4	53.1	243.1	57.9	33.6	-10.8	-6.7	1.2	75.3	-167.8
Преки инвестиции в страната	186.9	325.8	543.7	65.0	103.7	1225.0	214.5	182.5	242.7	82.2	122.0	843.9	-381.1
Дялов капитал	-442.1	-25.4	-12.0	-13.1	59.0	-433.6	-47.1	80.3	-1054.6	1.4	11.8	-1008.3	-574.7
Реинвестиране на печалба	173.1	-105.0	467.8	100.8	94.5	731.2	230.6	118.4	109.3	53.4	32.2	543.8	-187.4
Дългови инструменти	455.9	456.1	87.9	-22.7	-49.8	927.4	31.1	-16.2	1188.1	27.4	78.1	1308.4	381.0

Данните са съставени съгласно принципа на първоначалната посока на инвестицията, при спазване на методологическите изисквания на 6-тото издание на "Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция" на МВФ.

Източници: Предприятия с чуждестранно участие, банки, нотариуси, НСИ, Централен депозитар, Агенция за приватизация и следприватизационен контрол.

Положителният знак показва увеличение на активите и пасивите, а отрицателният – намалението им.

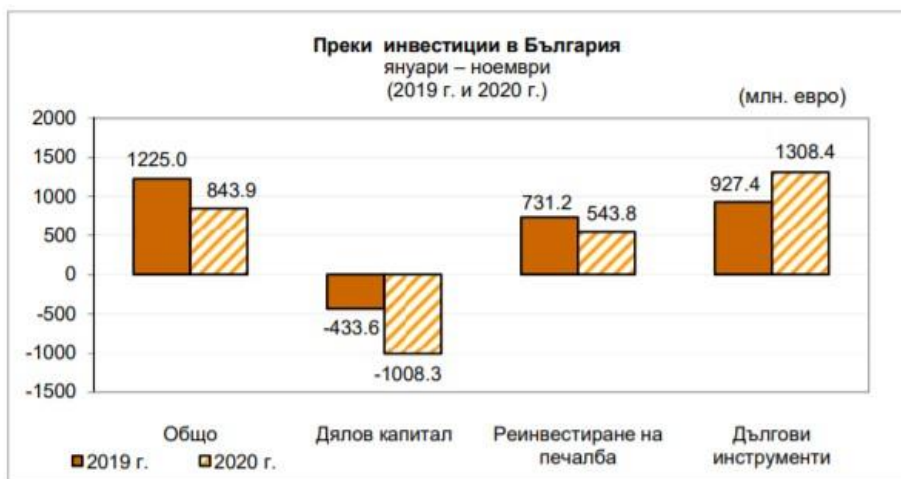
Дяловият капитал (преведени/изтеглени парични и апортни вноски на нерезиденти в/от капитала и резервите на български дружества, както и постъпления/плащания по сделки с недвижими имоти в страната) е отрицателен и възлиза на 1,008 млрд. евро за януари – ноември 2020 г. Той е по-нисък с 574,7 млн. евро от този за същия период на 2019 г., който излезе на минус с 433,6 млн. евро.

В БНБ изчисляват, че нетният поток от инвестиции на чуждестранни лица в недвижими имоти е отрицателен в размер на 0,2 млн. евро, при положителен нетен поток от 4,9 млн. евро за януари – ноември 2019 г.

По предварителни данни статия Реинвестиране на печалба (показваща дела на чуждестранните инвеститори в текущата печалба или загуба на дружеството на база на счетоводни данни за финансовия резултат) за единадесетте месеца на миналата година е положителна и възлиза на 543,8 млн. евро, при положителна стойност от 731,2 млн. евро за януари – ноември 2019 г.

Нетният поток по подстатия Дългови инструменти (промяната в нетните задължения между дружествата с чуждестранно участие и преките чуждестранни инвеститори по финансови, облигационни и търговски кредити) е положителен и възлиза на 1,308 млрд. евро, при положителна стойност от 927,4 млн. евро за периода от януари до ноември 2019 г.

Най-големите нетни потоци по преки инвестиции в страната за януари – ноември 2020 г. са от Нидерландия (491,9 млн. евро), Австрия (229,5 млн. евро) и Германия (141,1 млн. евро).

По предварителни данни нетният поток на **преките инвестиции в чужбина** за единадесетте месеца на миналата година възлиза на 100,7 млн. евро, при 415,1 млн. евро за януари – ноември 2019 г.

Само през ноември 2020 г. нетният поток е положителен и възлиза на 1,6 млн. евро, като през същия месец на 2019 г. пак беше на плюс с 64,3 млн. евро.

✓ До края на месеца можем да променим вида на осигуряването си

При прекъсване и възобновяване на съответната трудова дейност през календарната година не може да се променя вече избраният и декларираният вид осигуряване

До 1 февруари самоосигуряващите се лица могат да променят вида на осигуряването си. Това припомнят от Национална агенция за приходите (НАП). Самоосигуряващите се лица задължително се осигуряват във фонд „Пенсии на държавното обществено осигуряване (ДОО), а по свой избор могат да се осигуряват и във фонд „Общо заболяване и майчинство“.

Самоосигуряващите се лица, които изберат да внасят осигурителни вноски и във фонд „Общо заболяване и майчинство“, могат да се ползват от всички осигурени социални рискове (без трудова злополука и професионална болест и безработица) на ДОО. Другият вариант е да внасят осигурителни вноски на по-нисък процент само във фонд „Пенсии“ на ДОО (за инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт), обясняват данъчните. В този случай обаче самоосигуряващите се нямат право на парични обезщетения от ДОО в определени ситуации (например т. нар. „майчински“ при бременност и раждане).

Видът на осигуряването на самоосигуряващите се лица може да се променя за всяка календарна година, ако е подадена декларация по утвърден образец от изпълнителният директор на НАП. Срокът за подаване на документа е до 31 януари на съответната година. Тази година 31 януари е в неделя, затова крайният срок за деклариране и плащане се удължава до 1 февруари.

В 7-дневен срок от започване или възобновяване на трудовата дейност самоосигуряващите се лица определят вида на осигуряването си, като подават декларация по утвърден образец в компетентната териториална дирекция на НАП или чрез е-услугите на приходната агенция с Персонален идентификационен код /ПИК/ или електронен подпис /КЕП/.

При прекъсване и възобновяване на съответната трудова дейност, както и при започване на друга трудова дейност през календарната година не може да се променя вече избраният и декларираният вид осигуряване.

✓ Над 400 хил. са новите безработни у нас от началото на пандемията

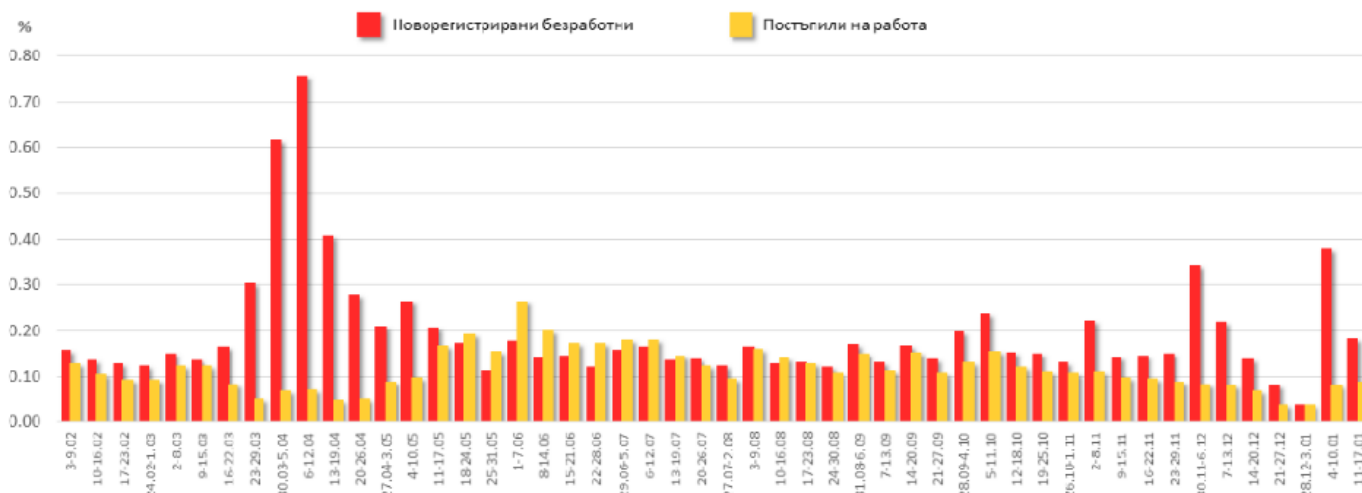
От февруари 2020 г. досега 244 хил. българи са започнали работа чрез бюрата по труда

Над 400 хиляди души са новорегистрираните безработни в бюрата по труда у нас от началото на пандемията досега. Това показват най-новите данни от специализираното наблюдение на пазара на труда на Националния статистически институт и Агенцията по заетостта, което се прави от февруари 2020 г. насам.

За периода от 3 февруари 2020 г. до 17 януари 2021 г. новорегистрираните безработни в бюрата по труда са малко над 404 хиляди души, вижда се от статистиката.

Само за седмицата от 11 до 17 януари в бюрата по труда са се регистрирали 7 600 души, а устроените на работа чрез посредничество са два пъти по-малко - едва 3 600 души.

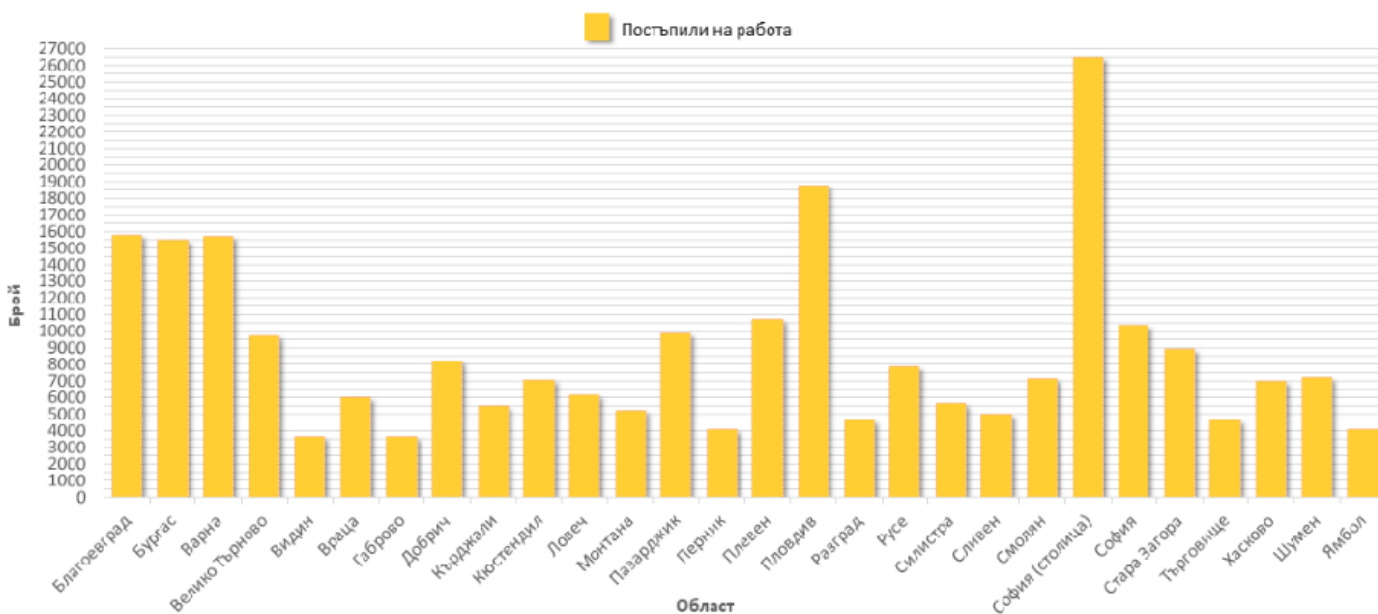
Относителен дял на новорегистрираните безработни в бюрата по труда и постъпилите на работа от населението в трудоспособна възраст в периода 3 февруари 2020 – 17 януари 2021 година

София-град, Благоевград, Варна, Пловдив са сред областите с най-много нови безработни, регистрирани и в последната наблюдавана седмица.

От всички регистрирани безработни най-много са в област София-град - над 46 хиляди души. На второ място е област Пловдив с 34 хиляди души, следвана от Благоевград, Бургас и Варна с безработни в диапазона между 26 и 28 хиляди души.

Постъпили на работа по области за периода 3 февруари 2020 – 17 януари 2021 година

За наблюдавания период (от 3 февруари 2020 г. до 17 януари 2021 г.) започналите работа чрез Бюрата по труда в цялата страна са 244 хиляди души.

Населението в трудоспособна възраст е малко над 4,1 милиона души по данни на НСИ.

През декември – месецът, в който строгите ограничителни мерки заради пандемията вече бяха в сила и редица бизнеси отново бяха затворени принудително, безработицата запази нивото си на месечна база. Равнището на регистрирана безработица в България през [декември е 6,7%](#) по данни на Агенцията по заетостта. Това е най-ниската регистрирана стойност след края на извънредното положение на 13 май 2020 г. На годишна база ръстът е с 0,8 процентни пункта.

[Клуб 'Z'](#)

✓ Заведенията отварят, въпросът е кога

Ресторанти и барове може да отворят на 1 февруари при 50% заетост и вечерен час. Но може и да е в средата на месеца

Правителството обсъжда вариант за отваряне на заведенията при условията, които работят в момента ресторантите в хотелите - при 50% от капацитета си. Това е обещано след среща между министри и представители на ресторантьорския

бранш, съобщиха от пресцентъра на Министерския съвет. Съобщението идва малко, след като в този дух се изказа премиерът Бойко Борисов.

На следващото заседание на Националния оперативен щаб в четвъртък допълнително ще бъде дискутирана възможността за разхлабване на мерките, които касаят заведенията, заявила вицепремиерът и министър на туризма Марияна Николова след проведената в Министерството на здравеопазването среща с представители на ресторантьорския бранш. В дискусиата са участвали министърът на здравеопазването Костадин Ангелов, министърът на труда и социалната политика Деница Сачева и министърът на икономиката Лъчезар Борисов.

Съобщението идва само ден след като ресторантьори заплашиха, че ще отворят заведения протестно, а здравният министър Костадин Ангелов каза, че "със сигурност са много важен бранш, но в момента не са ни приоритет". Преди дни от браншовата им организация съобщиха, че близо 30% от собствениците на заведения са фалирали заради мерките срещу коронакризата.

Според информацията от правителствената пресслужба Николова е пояснила, че към момента се обсъжда възможността за отваряне на заведенията две седмици след 4 февруари, ако епидемиологичната обстановка в страната го позволява. Или трябва да се разбира - около 18 февруари.

И допълнила, че настояването на бранша е ресторантите да отворят още от 1 февруари, отново при спазване на конкретни условия – 50% заетост и вечерен час. Различни варианти се обсъждат за вечерния час – 22:30 часа, 23:30 часа, но все още не е договорено, уточни вицепремиерът.

"Най-важни са животът и здравето на хората и здравните власти са тези, които трябва да вземат окончателното решение по повод промяна на заповедта на министъра на здравеопазването", заявила Николова.

По отношение на компенсациите към бизнеса вицепремиерът коментира, че очакваната нотификация от ЕК трябва да бъде получена в рамките на няколко дни. Допълнителните средства по социалните мерки ще бъдат разплатени до края на месеца, така че браншът да получи своите обезщетения, поясни тя. И добави, че по време на срещата е обсъдено и продължаването на мярката 60 на 40, която за туристическия бранш е 80 на 20.

✓ ЧЕЗ най-после продадена. КЕВР одобри сделката с "Еврохолд"

Решението на регулатора бе последната пречка пред покупката. Освен ако някой не я оспори пред съда

Край - бизнесът на чешката държавна електроразпределителна компания ЧЕЗ в България този път ще бъде продаден. А купувачът е дружество от групата "Еврохолд България" АД.

Това стана ясно от съобщение на Комисията по енергийно и водно регулиране (КЕВР), след като решението на регулатора е взето. Това бе и последната процедура, нужна за осъществяване на сделката (*освен ако някой не реши да бави процедурите и не оспори акта на КЕВР в 14-дневен срок пред съда - б.р.*)

ЧЕЗ е най-голямата електроразпределителна компания в България. Регулаторът събщи, че чешката "ЧЕЗ" може да продаде своите 67% от акциите в „ЧЕЗ Разпределение България“ АД на „Ийстърн Юропиън Електрик Къмпъни“ - дружеството от групата „ЕВРОХОЛД БЪЛГАРИЯ“ АД“. Преди това сделката мина и пред Комисията за защита на конкуренцията - в края на октомври.

Решението на антимонополния орган обаче съвсем не бе предизвестено. Първоначално КЗК забрани продажбата. Това й решение в крайна сметка падна в съда и регулаторът трябваше пак да разгледа казуса. Междувременно в публичното пространство изтекоха записите с гласа, който много прилича на този на премиера Бойко Борисов. В един от тях се чува как въпросният глас "разпорежда" да се "раздуха" как в "Еврохолд" е пратена Комисията за финансов надзор", защото "на тоя ще му размажа физиономията, че не се съобразява с мене".

КЗК размисли и на ход дойде КЕВР, която публикува решението си вчера.

Думата на енергийния регулатор е последната бариера. По закон комисията одобрява всяка значителна смяна на собственост в енергетиката - т.е. всяко прехвърляне на повече от 20% от дяловете или акциите във фирми, лицензирани за пренос и разпределение на ток, топлинна енергия и природен газ. Това задължение й бе вменено именно покрай скандалите с продажбата на ЧЕЗ, след провалената сделка с компанията на Гинка Върбакова "Инерком" - казус, който предизвика и политически скандал.

"В хода на образуваното производство по подаденото от „ЧЕЗ“ заявление Комисията се произнесе въз основа на постъпили становища от Министерство на вътрешните работи, Държавна агенция „Разузнаване“, Държавна агенция за национална сигурност, Министерството на енергетиката и Комисията по финансов надзор", посочва сега енергийният регулатор.

✓ Тихо се сипе скъпият сняг, галено щипе в джоба ни пак

Из "Черна книга на правителственото разхищение - 2020 г."

Поредното, шесто издание на ["Черна книга на правителственото разхищение в България 2020 г."](#) - проект на Фондация "Фридрих Науман", бе представено на 14 януари. Сборникът и този път представя случаи на неефективно и недобросъвестно харчене на парите на българския данъкоплатец. През 2020 г. подбраните истории са 15, но има и нововъведение - включени са още 5 журналистически проучвания, които са продължения на истории, описани в предишните издания на "Черната книга".

Предговорът към "Черна книга на правителственото разхищение 2020" е от икономиста и преподавател в Софийския университет Георги Ганев. Негов е и послеписът. Цялото съдържание на книгата за 2020 г. можете да разгледате [тук](#).

От 2014 г. до момента цената на зимното поддържане в Габрово не спира да се покачва. Тенденцията продължава и при обществената поръчка, която е обявена за периода от 2017 г. до 2020 г. (три зимни сезона). При нея общата цена е 1 млн. 450 хил. лв. без ДДС (1 млн. 740 хил. лв. с ДДС), което прави по 580 хил. лв. на сезон, при това за по-малко километри

общински пътища – 234,6 км. От общата сума 150 хил. лв. без ДДС са били отделени за около 100 км улична мрежа в селата. Изплатени са били 1 299 995, 45 лв. без ДДС, договорът отново е бил изпълнен в пълен обем.

Освен столица на хумора и сатирата Габрово се оказва и място, в което снегът прогресивно поскъпва. По-точно казано, въпреки глобалното затопляне снегочистването на общинските пътища и уличната мрежа в селата струва все повече и повече на данъкоплатеца – всеки път, когато бъде обявена нова обществена поръчка. Година след година снегът става все по-скъп за почистване.

От 2014 г. до момента цената на зимното поддържане не спира да се покачва. Според публикуваната документация на сайта на общината за два сезона (2014/2015 г. и 2015/2016 г.) цената за зимно поддържане е била общо 527 хил. лв. без ДДС (632 400 лв. с ДДС) за 237,3 км пътна мрежа и около 100 км улична мрежа в селата, т. е. по 317 200 лв. на сезон.

При следващата обществена поръчка (за сезон 2016/2017 г.) цената вече е нараснала на 480 хил. лв. с ДДС за същите километри пътища и улици. Изплатени са били 365 048 лв. без ДДС, а поръчката е била изпълнена в пълен обем.

Тенденцията продължава и при обществената поръчка, която е обявена за периода от 2017 до 2020 г. (три зимни сезона). При нея общата цена е 1 млн. 450 хил. лв. без ДДС (1 млн. 740 хил. лв. с ДДС), което прави по 580 хил. лв. на сезон, и то за по-малко километри общински пътища – 234,6 км. От общата сума 150 хил. лв. без ДДС са били отделени за около 100 км улична мрежа в селата. Изплатени са били 1 299 995, 45 лв. без ДДС, договорът отново е бил изпълнен в пълен обем.

Накрая се стига до най-скорошната обществена поръчка, която е за четири сезона (от 2020 г. до 2024 г.) и е на стойност 2 376 600 лв. без ДДС (2 851 920 лв. с ДДС), или около 712 хил. лв. на зимен сезон за 244,5 км пътна мрежа и 100 км улична мрежа в селата. От общата стойност 2 176 600 лв. без ДДС са предвидени за общинските пътища, а за улиците в селата – 200 хил. лв. без ДДС.

При всяка от посочените обществени поръчки почистването на около 100 км селски улици струва между 100 и 200 хил. лв. без ДДС, като цената се включва в общата сума на поръчката.

Бърза сметка показва, че според общината зимното поддържане на пътната мрежа в Габровско е поскъпвало средно по 100 хил. лв. на сезон, при всяка нова обществена поръчка. Фирмата, която неизменно „печели“ поръчките за снегочистване от 2014 г. до 2024 г., е „Димас“ АД. В повечето случаи тя е и единственият участник, кандидатствал по тях. Единствено през сезон 2016/2017 г. печели фирма „Обединение зимно почистване Габрово“, но след направена проверка е било констатирано дублиране на техниката за изпълнение на поръчката с тази във вече сключени договори с възложител съседната община Севлиево и АПИ. Поради това поръчката отново печели „Димас“.

Попитани за разликите в цените за снегочистване през годините, от общинската администрация на Габрово обясниха, че средствата за зимно поддържане и снегочистване на общинската пътна мрежа се гласуват със Закона за държавния бюджет. Съответно за 2020 г. са били отпуснати на Община Габрово 653 100 лв., а за 2021 г. в проекта на Закон за държавния бюджет се предвиждат 727 700 лв.

От местната администрация посочиха още, че единичните показатели за ценообразуване като минималната работна заплата, разходите за материали и други, които имат отражение върху крайната цена за различните видове дейности в услугата, не са устойчива константа през годините.

Независимо от отговора трябва да се отбележи, че общинската администрация е нямало как да знае колко средства ще е бъдат отпуснати от държавата за зимно почистване, когато е обявявала обществени поръчки за няколко сезона напред. Нито дали и с колко ще се увеличат т.нар. „единични показатели за ценообразуване“. Въпреки това общината предварително е залагала увеличение на стойността за зимно поддържане на пътната мрежа при всяка поръчка.

Повече отделени пари от общината = по-високи цени за дейностите по обществената поръчка.

От публикуваните документи на сайта на общината за последните две обществени поръчки става известно още, че фирма „Димас“ е предложила цена от 65 лв. без ДДС за снегочистване на километър път, а при предходната поръчка е дала цена от 52,60 лв. Цената за обезопасяване против хлъзгане и обледеняване също е скочила от 98,90 лв. на 115 лв. без ДДС на км път. Повишение има и при цената за разчистване на снегонавявания, която е била 62 лв. на час, но за бъдещите четири години вече е 72 лв. на час. Поскъпнало е и снегочистването на улици в селата, което от 58 лв. на час вече струва 65 лв. на час, според подадените от дружеството документи и сключени договори.

Оттук следва, че дейностите по почистване на снега и поддържане на пътната мрежа през зимата са поскъпнали със средно 10 лв. на час или за километър работа.

Данните от Бюрото за разследващи репортажи сочат, че фирма „Димас“, която е със седалище в Габрово, е получила 182 обществени поръчки, общо възлизащи на стойност 56 297 921,93 лв. в периода от 2007 до 2019 г. При почти всички поръчки възложител е Община Габрово, като има няколко поръчки, възложени от Трявна, Казанлък и други. „Димас“ АД се занимава със строителство – от пътища, през жилища, до ВЕЦ-ове и пречиствателни станции. Любопитен е и фактът, че фирмата е получила 13 386,27 лв. коронасубсидии за 48 свои служители с осигурителен доход 435 лв. и 497 лв.

На въпроса защо фирмата изпълнител е предложила при последните две обществени поръчки различни цени за изпълнение на едни и същи услуги, от общината не отговориха по същество. Оттам заявиха, че обществените поръчки за зимно поддържане на пътната мрежа от 2014 г. до момента са били публични, прозрачни, основани на свободната конкуренция, пропорционалност, равнопоставеност и недопускане на дискриминация. Като в тях е можело да участва всеки, отговарящ на изискванията.

Колко струва снегочистването на другите общини?

Да проследим поръчките за зимно поддържане и снегочистване в няколко общини, близки като големина до Габрово, например Ловеч, Сливен и Велико Търново, за да направим сравнение, колко отделят те за поддръжка.

Ловеч

На 21.10.2019 г. местната администрация на Ловеч е сключила договор за изпълнение на обществена поръчка за „Зимно

поддържане на общинската пътна мрежа и уличната мрежа в селата“ на обща стойност от 479 400 лв. с ДДС за срок от две години. В обхвата на поръчката влизат 180,3 км пътна мрежа и уличната мрежа в 26 села в Ловешко. Преди това, през 2017 г., пак за срок от две години, общината сключва договор отново за 479 400 лв. с ДДС, за същите километри пътища и същия брой села. Изплатената сума на фирмата изпълнител е 342 104 лв. без ДДС.

Сливен

За зимния сезон 2019/2020 г. община Сливен е отделила 400 хил. лв. без ДДС за зимно поддържане и снегочистване на 321,4 км четвъртокласни общински пътища, а предходния сезон договорът е бил за 392 хил. лв. без ДДС. И двата договора не са изпълнени в пълен обем, поради това, че не са били възложени на фирмата дейности за цялата му стойност. Изплатени са били около 35% от сумите. За новия сезон цената за зимно поддържане на пътищата отново е 400 хил. лв. без ДДС.

Велико Търново

Община Велико Търново е сключила договор за 1 248 000 лв. с ДДС за снегочистване и зимно поддържане на общинската пътна мрежа за сезон 2018/2020 г. Обществената поръчка е за 170 км пътища от общо 203,9 км. За следващия период, 2020–2022 г., цената на договора за снегочистване е 2,7 млн. лв. без ДДС (3 240 000 лв. с ДДС), но общинските пътища, които трябва да се поддържат, са се увеличили на 209 км, като са добавени и 93 км улична мрежа, т.е. общо със 132 км повече, които струват около 2 млн. лв.

Изводът е, че въпреки социално-икономическите и политическите фактори, които традиционно влияят на цените на обществените поръчки, снегът в Сливен и Ловеч не поскъпва през годините. С приближаването към Габрово обаче това започва да се променя. Дали този феномен се дължи на метеорологичните прогнози, или друго, засега ще остане загадка. За успокоение на габровци е важно обаче да се отбележи, че според доклада за подготовката на община Габрово за работа и живот при зимни условия през 2020–2021 година – „Община Габрово има добра предварителна подготовка за работа и живот при зимни условия. Възможните усложнения са свързани с интензивен снеговалеж, придружен със силен вятър, сняг с висока плътност, обледявания и много ниски температури.“

✓ Борел очаква скоро нови санкции срещу Русия заради Навални

Евродепутат предлага забрана за внос на руски стоки

Дипломат номер 1 на ЕС Жозеп Борел очаква много скоро Съветът на ЕС да проведе дискусия за налагане на допълнителни санкции срещу Русия.

Това може да се случи още на 25 януари, когато ще има заседание на Съвет „Външни работи“.

Върховният представител на Съюза за външната политика направи специално изявление пред Европарламента в Брюксел във връзка с ареста на руския опозиционер Алексей Навални. То бе последвано от извънреден дебат в пленарната зала.

Борел обаче не уточни дали мерките ще бъдат наложени по приетия преди малко повече от месец европейски глобален санкционен режим за човешките права. Той стана известен като европейския „Закон Магнитски“. Вчера Петер Стано – говорителят на Борел, заяви за Клуб Z, че в момента между страните членки на ЕС тече дискусия какво да бъде предприето по-нататък.

На дебата депутатите от всички 7 парламентарни групи, както и независимите, се обединиха около мнението, че задържането на завърналия се в родината си противник на президента Владимир Путин е недопустимо. Той трябва да бъде незабавно освободен, а мерките срещу Кремъл да бъдат по-строги.

Вероятно ЕС трябва да спре вноса на руски стоки, смята полският консерватор Витолд Ян Вашчиковски. Според него би трябвало също да се запорира имуществото на определени лица на територията на Съюза. Но същевременно не бива да бъдат изключвани от участие в живота руски спортисти, учени и други.

„Олигарсите искат да разполагат с парите си. Не искат да се откажат да пращат децата си в световно известни университети, да пазаруват в Париж“, изтъкна Вашчиковски.

Затова би трябвало да има различни инструменти да пресичане на руските империалистически стремежи.

На видеоконференция в Европарламента през ноември 2020 г. Навални призова ЕС да изхвърли от Европа олигарси като Роман Абрамович, Алишер Усманов и други.

Какво ще питат Путин в края на годината

Особено емоционален бе литовецът Андриус Кубилиус от Европейската народна партия (ЕНП). По неговото мнение ако Путин не се страхува от Навални и от народа си, блогърът би бил на свобода.

„Очевидно Путин следва Лукашенко и, подобно на него се страхува от истински избори. Лукашенко открадна изборите от беларуския народ, като хвърли в затвора потенциални кандидати като Сергей Тихановски и Виктор Бабарико. Путин прави същото, като отстранява Навални. Лукашенко завърши 2020 г. с един единствен въпрос, адресиран към него глобално и вътрешно – кога и как той ще бъде отстранен от власт. Путин тръгна в същата посока и може да има същия резултат в края на тази година“, каза Кубилиус.

Арестът на Навални е само един от поредицата аргументи, че трябва да преосмислят отношенията с Русия, смята германският депутат Дейвид Макалистър от ЕНП. Той настоя да бъдат наложени санкции и на хората, свързани със задържането на опозиционера. Досега са наказани шестима руски представители, замесени в отравянето на Навални.

Макалистър припомни за приетия през декември 2020 г. нов санкционен механизъм и настоя ЕС да не се колебае а то прилага където и когато трябва.

Ако някой като Навални иска да се върне в родината си и да се бори за свобода, това трябва да бъде подкрепено от ЕС, е мнението на естонския либерал Урмас Пает. Той изказа възмущението си, че тези, които са се опитали да отровят опозиционер номер 1 на Русия, се разхождат на свобода.

Защо е наказан Навални и забравихме ли думата „герой“

„Навални е наказан за това, че не е сгрешил в нищо, че се е осмелил да оцелее, да се върне, да продължи да се бори. Той е наказан за това, че не се страхува.“

Такова мнение изказа роденият в Русия германски „зелен“ евродепутат Сергей Лагодински.

„Отдавна сме забравили какво е да срещаме хора, които не се страхуват, готови да се бият, да идат в затвора, дори да умрат за демокрацията. Сега ги виждаме в Беларус, Турция, Русия. Навални е един от хората, които можем да наречем герои. Забравяме да използваме тази дума“, продължи Лагодински.

Двойните стандарти

Същевременно в залата прозвучаха и обвинения към ЕС и неговите страни членки в двойни стандарти.

Първи бе Сергей Лагодински, който обвини германския канцлер Ангела Меркел, че отстоява проект, подкопаващ демокрацията. Става дума за тръбопровода „Северен поток 2“.

„Не можем да водим диалог със страна, която използва правосъдието като оръжие за сплашване на инакомислещите. ЕС трябва да прилага общ подход с всички трети страни, с които сътрудници и води диалог“, каза Марко Дзани – председател на крайната дясната група „Идентичност и демокрация“ (ИД).

Той обвини целия Европейски съюз, че е сключил търговско споразумение с Китай, където не се гарантират човешките права. Доказателство е ставашото в Хонконг.

След като заклеими Русия заради Навални, испанската депутатка Идоя Виануева от Левицата (*така се нарича вече радикалната левица в ЕП – б.р.*) настоя Парламентът да надига глас за потъпкването на човешките права и в други държави. За пример тя даде Саудитска Арабия, палестинските територии, където израелските войници убиват хора, и Колумбия, където биват убивани правозащитници.

След два дни трябва да бъде гласувана резолюция на ЕП за ареста на Навални.

В заключителното си изказване Жозеп Борел отново охлади страстите на противниците на „Северен поток 2“. И припомни, че макар по мнението на Еврокомисията газопроводът да не помага за диверсификацията на енергийните източници, не може да бъде попречено на компаниите да го изграждат, ако германското правителство е съгласно с това. Единственото, което ЕС може да направи, е да накара компаниите да работят съгласно европейското законодателство.

✓ Официално: US санкциите удариха още веднъж по "Северен поток-2"

Руският кораб "Фортуна" попада под наказателния режим

"Ако бъде завършен "Северен поток-2", то той ще даде на Русия средствата да заобиколи напълно Украйна, като я лиши от жизненоважни приходи и я отвори за по-нататъшни руски агресивни действия. Същевременно ще предостави средства за използването на природните ресурси на Русия като инструмент за политически натиск и злонамерено влияние срещу Западна Европа. Днешното ни решение показва, че Съединените щати не се страхуват да държат отговорни онези, които продължават да помагат и да подкрепят този инструмент на руската принуда."

С тези думи днес, в късния следобед, САЩ обявиха официално за наложените допълнителни санкции върху руския газопровод "Северен поток-2", който трябва да прекарва газ през Северна Европа до Германия. Под специалния режим попада корабът "Фортуна", който би трябвало да довърши последните работни действия по проекта.

От декември плавателният съд е собственост на базираната в Москва компания "КВТ-Рус". Преди това той бе придобит едва през октомври от друга руска компания - ООО "Универсална транспортна група", която го купи от хонконгската група "Стратеджик Майлидж" (Strategic Mileage).

В официалното съобщение на Държавния департамент, дошло в последния ден на работа на администрацията на президента Доналд Тръмп, пише още, че Вашингтон смята да продължи да работи със своите съюзници и приятели, за да гарантира, че "Европа разполага с надеждна, диверсифицирана мрежа за доставка на енергия, която не подкопава колективната ни сигурност".

"Северен поток-2" е проектиран с две линии с общ капацитет 55 милиарда кубически метра газ годишно, които да доставя от крайбрежието на Русия през Балтийско море до Германия, отбелязва Ройтерс. Към момента са изградени 94% от газопровода.

Строежът му бе прекратен през декември 2019 година, след като швейцарската компания "Олсийс" (Allseas) спря полагането на тръби заради възможни американски санкции. Година по-късно, на 11 декември 2020 година, работата обаче бе възобновена с руския кораб "Фортуна".

Във военния си бюджет за 2021 г. САЩ заложиха опцията за налагане на санкции и върху втората тръба на друг руски проект - газопровода "Турски поток". Втората тръба започва от границата на България с Турция, минава през наша територия до Сърбия, а оттам - към Унгария. В България властите предпочитат да наричат тръбата "Балкански поток", а по документи се води "разширение на газопреносната мрежа на "Булгартрансгаз". Българското правителство настоява, че проектът отговаря на европейските правила и Третия енергиен пакет.

Официално от САЩ обаче многократно дадоха да се разбере, че както и да наричаме проекта, той си е втора тръба на "Турски поток", срещу чието изграждане са - с мотиви, подобни на тези за "Северен поток-2". До момента няма наложени санкции за "Турски поток".

В първия ден на 2021 г. Сърбия съобщи, че тръбата, минаваща през България, вече е в експлоатация. Според договора със строителя на българския участък - саудитския консорциум "Аркад" с привлечени подизпълнители, в това число и руски, строежът е приключил в срок според последния анекс - 15 декември. Официално откриване у нас обаче не е имало.

✓ **Бъдещето на долара при новия щатски финансов министър: каквото реши пазарът**

Джанет Йелън няма да залага на изкуственото отнемане от цената на валутата като опит за подкрепа на износа
Очаква се Джанет Йелън, която беше избрана от новия президент Джо Байдън да поеме американското финансово министерство, да потвърди ангажимента на САЩ към пазарно определени валутни курсове, когато тя говори във вторник пред Сената, съобщава "Уолстрийт джърнъл", цитиран днес от БНР.

Номинираната за министър на финансите Йелън ще даде ясно да се разбере по време на изслушването ѝ от Сената за потвърждаване на нейния пост, че Съединените щати не търсят по-слаб долар, съобщи финансовото издание, позовавайки се на служители от предходния кабинет на Байдън.

"Стойността на щатския долар и на другите валути трябва да се определя от пазарите. Пазарите се приспособяват, за да отразяват вариациите в икономическите резултати и като цяло улесняват корекциите в глобалната икономика", ще каже Джанет Йелън, ако бъде попитана за доларовата политика на новата администрация на Белия дом, посочват източниците на "Уолстрийт джърнъл".

Очаква се тя да заяви, че САЩ не търсят по-слаба валута, за да получат конкурентно предимство. "Трябва обаче да се противопоставим на опитите на други държави да го правят".

Политиката, очертана от Йелън, ще бъде завръщане към "традиционната поза" на администрацията, след като републиканският президент Доналд Тръмп в продължение на години се противопоставяше на силата на долара, заявявайки, че тя дава на други държави конкурентно предимство.

"Мисля, че доларът и финансовите пазари ще бъдат по-малко фокусирани от гледна точка на вербалната реторика на министъра на финансите, като основният акцент ще бъде прилагането на политики по отношение на фискалните облекчения", коментира за Ройтерс анализаторът Мох Сиог от Bank of Singapore.

Доларът опита отскок спрямо останалите основни валути през последните седмици, след като през миналата година претърпя най-голямата си годишна загуба от 2017 г. насам.

Очаква се Йелън, която беше и ръководител на Федералния резерв на САЩ от 2014 до 2018 г., да получи потвърждение от Сената за новия ѝ пост и вероятно ще бъде една от първите номинации за кабинета на Джо Байдън, която ще бъдат потвърдена.

Междувременно щатският долар поскъпва към 4-седмичен връх спрямо останалите водещи валути на фона на негативното представяне в понеделник на пазарите на акции в Европа и в Азия, което засилва интереса към зелените пари като "валута убежище".

Индексът на долара спрямо другите шест водещи валути се повишава към 90,94 пункта, достигайки най-високо ниво от 21 декември 2020 г., след като в началото на януари падна до многогодишно дъно от 89,21 пункта - най-ниското ниво от април 2018 г.

✓ **Произвежда батерии за автомобили, зареждащи се за 5 минути**

Това е първа стъпка към пълноценните електромобили

Един от основните проблеми на електромобилите е скоростта на зареждане - докато да си налееш бензин, отнема не повече от няколко минути, зареждането дори на най-новата Tesla в специалните Supercharge станции на компанията отнема 30 минути за 80%.

И това ограничение е и на батериите - по-мощни зарядни могат да се направят, но ще съсипе съществуващите акумулатори на енергия. Сегашните литиево-йонни батерии ползват графит като електрод, в който влизат литиеви йони, за да се зареди батерията. При бързо зареждане тези йони могат да се превърнат в метал и да създадат късо съединение.

Израелската компания StoreDot обаче, в партньорство с китайската Eve Energy, вече произвежда батерии, които могат да се зареждат напълно за 5 минути.

Наскоро те демонстрираха със серия батерии за смартфони, дронове и скутери. А сега произвеждат 1000 батерии, които да представят на производители на автомобили и други компании, създаващи технологии с големи преносими енергийни нужди. Сред инвеститорите на компанията са Daimler, BP (British petroleum), Samsung, TDK.

Зареждачките ще трябва също да станат по-мощни (за което те работят с BP), но според StoreDot до 2025 г. ще могат да се зареждат над 160 км за 5 минути.

"Пречка номер едно пред електромобилите вече не е цената, а притеснението за обсега", обяснява Дорон Мисдорф, главният изпълнителен директор на StoreDot. "Страхуваш се или да заседнеш наред магистрала, или да чакаш два часа на зарядна станция. Но ако преживяването на шофьора е същото като зареждане на обикновен автомобил, това притеснение изчезва."

Той подчертава, че компанията пуска не прототипи, а инженерни образци от линия за масово производство, което показва, че е продукт, готов за пазара.

Основателят на Tesla Илон Мъск също преди дни писа за проблема с батериите за по-чистия свят като цяло:

"Производството на батерийни клетки е фундаменталният ограничител, който забавя бъдещето на устойчивата енергия. Много важен проблем."

Според Чао Ян Уанг от Пенсилванския щатски университет, професор в местния Технологичен център за батерии и технология за съхраняване на енергия, тези батерии ще се появят на масовия пазар до три години. Но пък няма да са по-скъпи, всъщност ще доведат до спад на абсолютната стойност на електромобила.

[В. Труд](#)

✓ Фирмите ще уведомяват НАП защо освобождават работник

Предлагат промени в наредба

Докладват за командировани служители

Работодателят вече ще уведомява Националната агенция за приходите за причината, поради която е прекратен договорът с негов работник. Това предвиждат промени в Наредбата за съдържанието и реда за изпращане на уведомлението по чл. 62, ал. 5 от Кодекса на труда, пуснати за обществено обсъждане. За целта в уведомлението ще се посочва дори код, отговарящ на нормативното основание за прекратяване на трудовия договор.

С промяната вече няма да е нужно освободеният работник да представя документи пред НОИ за преценка на правото и определяне на размера на паричните обезщетения при безработица. НОИ ще прави това по служебен път и така ще преценява размера на обезщетението за безработица.

Според социалното министерство, което е носител на промените, така ще се оптимизира и процесът на отпускане на обезщетения за безработица, тъй като информацията за основанието за прекратяването на трудовия договор ще се подава в седемдневен срок от прекратяването му.

Уведомлението ще се подава и при командироване на работници и служители, предвижда още промяна в наредбата. Информация ще се изпраща и за сключването на трудов договор от българско предприятие, което изпраща работник в предприятие ползвател на територията на друга държава членка на ЕС.

✓ Ричард Алибегов: Искаме заведенията да отворят на 1 февруари, а властите между 18-ти и 20-ти

Собственици на ресторанти, нощни клубове и дискотеки се срещнаха с ресорните министри, за да разговарят за отварянето на заведенията и изплащането на средствата по мерките за държавна подкрепа.

"Ако не се случи отварянето, обсъждаме италианския модел. До понеделник ще се вземе решение. Не е ясно на какъв принцип се отварят детски градини и училища", каза след срещата председателят на Асоциацията на заведенията в България Ричард Алибегов.

"Трябва да работим заедно. До ден-днешен изчакахме, затворихме се, сега според нас е моментът, в който трябва да ни бъде върнат жестът и да бъдем пуснати да работим дори при 50% от капацитета. На 1 февруари искаме да отваряме ресторанти, кафенета и сладкарници. Властите предлагат това да се случи на 18-20 февруари", обяви той.

Друго предложение на правителството е нощните заведения да отворят на 1 март, според Алибегов това е напълно неприемливо.

По думите му заетите в бранша не са съгласни заведенията да затварят преди 23:30 ч. "Има 30 случая на заразяване и 30 неразкрити. Нашият бранш спазва мерките. Ако останем затворени, тези 60 случая ще станат 20 000", прогнозира Алибегов. Емил Коларов от СЗБ подкрепи изказването на Алибегов.

✓ Зоран Заев пред посланиците на ЕС: За Северна Македония е важно да продължи диалога с България в духа на взаимно уважение

Ръководителите на дипломатическите мисии на страните членки на ЕС в Република Северна Македония, водени от посланик Дейвид Гиър, на редовната си годишна среща с премиера Зоран Заев проявиха особен интерес към дейностите за решаване на отворените въпроси с Република България, поради които не бе постигнат консенсус за преговорната рамка за Северна Македония в Брюксел, съобщава "Слободен печат".

На срещата, както съобщи правителството, е било изтъкнато единното мнение, че процесът трябва да продължи възможно по-бързо и да завърши със старт на преговори на страната с ЕС. Премиерът Заев е подчертал, че за Република Северна Македония е важно да продължи диалога с България в духа на взаимно уважение и чрез реализацията на Договора за приятелство чрез по-интензивно сътрудничество в различни сектори. Членството на Република Северна Македония в ЕС няма алтернатива, повторил Заев. Той е информирал посланиците за актуалните и най-важни дейности в интеграционния процес на страната.

Председателят на ВМРО-ДПМНЕ Християн Мицкоски и заместник-председателят на партията Александър Николоски имаха среща в Будапеща с премиера на Унгария и председател на партията ФИДЕС Виктор Орбан и работна закуска с унгарския външен министър Петер Сиярто, съобщава "Независен весник".

На срещата Мицкоски е говорил за блокираната европейска интеграция на неговата страна и е поискал помощ от Унгария. В разговора с Орбан са били констатирани отличните приятелски отношения, които съществуват между сестринските партии ВМРО-ДПМНЕ и ФИДЕС. На работната закуска с министъра на външните работи на Унгария е станало дума за стратегическите приоритети на страната, свързани с членството на Република Северна Македония в Европейския съюз.

✓ Сърбия ще изгради газов интерконектор с България до началото на 2023 г.

До началото на 2023 г. Сърбия ще бъде свързана с газов интерконектор с България, заяви днес сръбският министър на енергетиката Зорана Михайлович, цитирана от Танюж, предаде БТА.

Тя каза, че преди седмица е обявен търг за надзорен орган, а следващата седмица се очаква търг за изграждане на интерконектор Ниш-Цариброд /Димитровград/, така че до 2-3 месеца ще бъде избран изпълнител, а до лятото ще започнат строителните работи.

Изграждането на интерконектора ще продължи година и половина, така че до началото на 2023 се очаква Сърбия да бъде свързана с България с газов интерконектор и да получава газ от там, каза Михайлович.

Тя добави, че се работи и по проекти за интерконектори с Румъния, Хърватия, Босна и Херцеговина и Черна гора, защото Сърбия иска да стане средище за транзит на газ.

Сръбската част на интерконектора от Ниш до Цариброд е дълга 108 км и ще струва 85,5 милиона евро. Българският участък от границата със Сърбия до София с дължина 62 км ще струва близо 77 милиона евро, посочи сръбският министър на енергетиката.

✓ Германия удължи локдауна до 14 февруари

Германската канцлерка Ангела Меркел и премиерите на германските провинции постигнаха съгласие за удължаване на въведените заради коронавируса ограничителни мерки за повечето магазини и училища до 14 февруари, предаде Ройтерс. "Сега е времето да вземем превантивни мерки срещу заплахата, свързана с коронавируса", заяви Меркел пред журналисти след заседание с премиерите на 16-те германски провинции.

Броят на новите случаи на заразяване с коронавирус в Германия намалява през последните дни, но вирусолози предупреждават, че възможно разпространението на по-заразни разновидности на вируса, отбелязва Ройтерс.

Мениджър

✓ Над пет пъти повече ток вече се търгува на платформата "Ден напред"

Обемът на електрическата енергия, изтъргувана на пазар „Ден напред“ на Българската независима енергийна борса, се е увеличил пет пъти през последните 5 години, откакто платформата съществува. Това съобщи по време на онлайн конференция Пламен Младеновски, директор на дирекция „Електро- и топлоенергетика“ в Комисията за енергийно и водно регулиране.

Голямото значение на пазарния сегмент „Ден напред“ се доказва от рязкото увеличение на дела на търгуваната енергия на този сегмент спрямо общата консумация в България. От 17 на над 80 е нараснал броят на регистрираните участници на пазара „Ден напред“ за изминалите пет години. Постигнатите ценови нива на сегмента са съизмерими с тези в региона и са най-представителната информация за състоянието на електроенергийния ни пазар. „Ден напред“ се утвърди като най-предпочитан от търговските участници сегмент и почти всеки месец отбелязва рекордни търгувани количества енергия.

„Добрите резултати се дължат както на усилията на всички търговски участници и институции, свързани с процеса на либерализация и обединение на електроенергийните пазари в Европейския съюз. Стратегически за нас са пазарните обединения с Гърция и Румъния, които са планирани съответно за април и август. Заедно с ЕСО работим те да се реализират успешно“, каза Константин Константинов, изпълнителен директор на БНЕБ.

По време на събитието БНЕБ отличи в четири направления търговски участници с принос за развитието на този пазар: в категорията „Производител“ - АЕЦ Козлодуй; в категорията „Търговец“ – Енерго-про Енергийни услуги; в категорията „Консуматор“ – Стомана Индъстри и в категорията „Иноватор“ – Ей И Ес Гео Енерджи.

✓ Докъде летяха българите през 2020 година

Авиоиндустрията и туризмът са сред секторите, които понесоха най-тежките удари от глобалната пандемия. Въпреки това, нови данни на eSky.bg показват, че резервациите за самолетни билети в България през 2020-та са намалели с 50%, в сравнение с 2019-та - процент, по-малък от очакванията на индустрията. Съвсем очаквано обаче, настъпва разместване в най-предпочитаните за полет дестинации през годината с тежки и продължителни ограничителни мерки.

Ако в последните няколко години бяхме свикнали да виждаме Лондон като предпочитана дестинация сред българите, то през 2020 година София води с 52%, следвана от Лондон с 14% и Варна с 13%. Други предпочитани дестинации са Айнхховен, Мюнхен, Виена, Франкфурт, Берлин и Милано.

Източник: eSky.bg

В сравнение с 2019 г., през 2020 г. броят на резервациите, направени от българи за вътрешни полети, е намалал с 14%. Представители на компанията твърдят, че по време на пандемията се ражда нова тенденция, наречена "travel bubble", която се състои в това хората да пътуват в чужбина, в съседни или относително близки страни. Тази тенденция се потвърждава и от данните на eSky: спадът на междуконтиненталните полети е по-голям от този на континенталните пътувания. През 2020 година междуконтиненталните полети са намалели със 75%, а вътрешноконтиненталните - само с 48%.

Броят на продадените застраховки за пътуване през 2020 г. е по-нисък от този през 2019 г., но броят на резервациите с включена застраховка се е увеличил. "През 2019 г. само 15% от резервациите са имали застраховка за пътуване. 2020 г. и пандемията от коронавируса промени коренно ситуацията - застраховка се купува на всеки 3 резервации на сайтовете на eSky", казва Инга Вавриняк-Гачек, директор "Маркетинг и комуникации" в компанията.

И през 2020 година агенцията отчита спад на цените на двупосочните самолетни билети. Средната цена на самолетен билет през 2020 г. е с 20% по-ниска в сравнение с 2019 г. Най-скъпият билет, закупен през 2020 г. от онлайн туристическа агенция eSky е междуконтинентален и струва 6,947 евро.

✓ Брюксел вече посочва рисковете пред страните от Еврозоната

Страните от Еврозоната продължават да се борят, за да избегнат колапса на икономиките си, но Брюксел вече посочва рисковете, които са на хоризонта: по-голям публичен и частен дълг, край на увеличаването на заплатите и социална криза, която все още не е настъпила в своята пълнота, отбелязва испанският национален ежедневник [El Pais](#).

Сред страните, най-заплашени от тези дисбаланси, е Испания, към която Комисията отново отправи призив за "силен ангажимент за реформи". "Вървим в правилната посока, но все още трябва да работим заедно през следващите седмици", заяви комисарят Паоло Джентилони след представянето на испанския план от вицепрезидента Надя Калвиньо в Еврогрупата.

Европа започва годината след активиране на ключовия лост за възстановяване. Без внедряването на ваксината няма да бъде възможно реструктурирането на сектори като туризма или транспорта. Началото обаче е белязано и от това, че Централна Европа се бори да се измъкне от тежката втора вълна на коронавируса, а южната част от континента се опитва да сведе до минимум третия цикъл от инфекции. Скоростта на икономическо възстановяване ще зависи от тези две променливи - ефикасността на ваксината и интензивността на новите случаи на заразяване. Има и трета променлива: планове за възстановяване, които ще инжектират до 800 милиарда евро в европейската икономика, отбелязва изданието, цитирано от Агенция "Фокус".

Брюксел се надява, че тези планове ще служат не само за възобновяване на дейността, но и за коригиране на дисбалансите, които според техническа бележка от Европейската комисия се "влошават" от пандемията, което дори може да доведе до нови рискове.

Документът, обсъждан от министрите от Еврозоната, изброява всички тези рискове: публичният дълг ще расте поради мерките за защита на икономиката, докато компаниите и домакинствата биха могли да изпълнят своите задължения, но пандемията ще ги остави неактивни; увеличаването на заплатите и производителността ще приключи; цените на жилищата ще паднат и банките отново може да се окажат в беда.

"Шокът от COVID-19 изглежда изостря съществуващите дисбаланси в Еврозоната", се подчертава в документа, обсъден от министрите. А прогнозите са по-лоши за Испания, Франция или Италия: пандемията само ще подчертае съществуващите модели по отношение на публичния дълг и дори различията между партньорите. Фалитите на компаниите или безработицата, големият проблем в страни като Испания, остават неизвестна величина.

Комисията вижда в т.нар. "планове за възстановяване и устойчивост" рецептата за справяне с тези "структурни слабости". С реформи, но този път и чрез защита на публичните инвестиции.

✓ ЕЦБ прогнозира: Банките в Еврозоната ще затегнат условията за одобряване на кредити

Банките в страните от Еврозоната ще увеличат изискванията за одобряване на кредити още през първото тримесечие на 2021 г. Това прогнозира Европейската централна банка в тримесечния си анализ, предаде Ройтерс. Тази тенденция вече се забелязва в края на 2020 г. и ще продължи да се задълбочава.

Последният доклад се базира на проучване сред 143 банки, направено между 4-ти и 29-и декември 2020 г. - точно когато бяха затегнати ограничителни мерки в голяма част от единния валутен блок.

Банките също така очакват да затегнат достъпа не само за фирмени, но и за жилищни и потребителски кредити, добави ЕЦБ.

Резултатите от проучването се дължат най-вече на повишената несигурност на фона на новата вълна на COVID-19, която продължава да набира скорост на стария континент и на свързаните с нея ограничителни мерки и локдауни, които принуждават редица фирми да разчитат на извънредни средства в наличност. Тъй като голяма част от европейската икономика беше под някаква форма на ограничения през последната година, банковите кредити са жизненоважни за поддържането на компаниите на повърхността, като в същото време ЕЦБ фокусира голяма част от усилията си за поддържане на ултра-евтини кредити, които да бъдат насочени към реалната икономика. Но европейските кредитни институции правят достъпа до свежи кредити по-труден и по-скъп, страхувайки се, че потребителите и фирмите, които не разполагат със средства, могат и да не погасят тези нови кредити.

Търговските банки обаче са подложени на натиск, включително от Надзорния съвет на ЕЦБ, да поддържат чисти балансите си и да изграждат финансови буфери в очакване на скок в необслужваните кредити.

Тримесечното кредитно проучване има ключов принос при обсъжданията на паричната лихвена политика на ЕЦБ и е факт само два дни преди първото за 2021 г. редовно заседание на централната банка.

✓ **Плановете на държавите в ЕС за кризисния бюджет от 1,8 трлн. евро - на поправителен**

Плановете, представени до момента от страните-членки на ЕС за изразходване на рекордните 1,8 трилиона евро за възстановяване на икономиките, съсипани от Covid-19, не съдържат достатъчно реформи и трябва да бъдат подобрени, категорични са в Европейската комисия. Това съобщиха трима дипломатически източници, цитирани от [Ройтерс](#).

Оценката на ЕК, споделена с пратеници от 27-те държави-членки на заседание при закрити врата на 7 януари, подчертава тежката битка, пред която е изправен Европейският съюз при харченето на толкова много пари. Бюрокрацията, политическите спорове и опитът с измами рискуват да попречат на усилията за поставяне на страните от ЕС на равномерно основа след пандемията, която задълбочи разликите между бедни и богати из целия континент.

"В плановете липсват структурни реформи, стратегическа визия, конкретни цели и рентабилност. Предстои да се свърши много работа", каза брюкселски дипломат, предавайки критиките на Комисията на срещата. Втори дипломат заяви, че Комисията е подчертала, че някои планове не са достатъчно конкретни и липсват измерими цели. Трети добавя: "Повечето правителства са добри в харченето на пари, но не са толкова добри в реформите. Те трябва да актуализират тези планове, за да получат средствата. Те трябва да работят много, за да могат бързо да усвоят парите и да ги похарчат за прилични проекти".

Става въпрос за 1,1 трилиона евро от бюджета на блока за периода 2021-27 г. и допълнителни 750 милиарда евро от първото съвместно заемане в ЕС. Комисията не уточнява кои държави са представили най-лошите планове, казват източниците.

27-те страни членки имат срок до края на април да представят окончателни предложения на Комисията. След това те трябва да бъдат одобрени от другите страни от ЕС, преди, както се очаква, парите да започнат да текат през втората половина на годината.

"Ако тези предварителни планове не бъдат подобрени, ако са боклук, те не трябва да бъдат приети от Комисията. Дори и да бяха, нетните платци щяха да блокират", каза третият събеседник на агенцията, визирайки по-богатите държави-членки като Нидерландия, които са особено твърди в намеренията си да не толерират разхищения.

Досега по-малко от половината от страните от ЕС са представили първоначалните си планове, а Комисията е казала на останалите да побързат, за да се избегне забавяне при изплащането на пари, предназначени да извадят блока от рекордна рецесия, разкриват още източниците.

Европейският икономически комисар Паоло Джентилони заяви в понеделник, след като обсъди националните планове за възстановяване със страните от Евронзоната, че е постигнат „добър напредък“, но че е необходимо "да се увеличи амбицията за реформи". Много проекти на планове трябва да бъдат "подсилени" с повече подробности за сроковете, целите и етапите, за да се гарантира, че парите се изразходват добре, каза още той.

✓ **Най-малко 170 милиарда евро активи "мигрираха" във Франция заради Брекзит**

Близо 2500 работни места и активи за най-малко 170 милиарда евро вече са били прехвърлени във Франция в края на 2020 година като част от Брекзит, обяви управителят на френската централна банка Франсоа Вилроа дьо Гало, цитиран от Франс прес.

"Въпреки пандемията близо 2500 работни места вече са преместени и около петдесет британски дружества получиха разрешение да прехвърлят във Франция поне 170 милиарда евро активи в края на 2020 година", посочи централният банкер при традиционното отправяне на поздравии към медиите по случай новата година, посочва БТА. "Очакват се още премествания и би трябвало те да се ускорят през тази година", добави Дьо Гало. Той подчерта, че "Брекзит налага да развием наша европейска финансова автономия" и по-специално в ключовия сектор на клиринговите услуги.

✓ **Каква Америка оставя след себе си Тръмп?**

Днес Доналд Тръмп ще напусне Вашингтон, оставяйки американците по-разединени политически, и по-безработни, отколкото когато встъпи в длъжност през 2017 г., докато чака процеса по вторият си импиймънт – позорен край за едно от най-бурните президенства в американската история, пише Джордан Фабиан за Блумбърг.

Тръмп възнамерява да отпътува от столицата Вашингтон за частното си имение Мар-а-Лаго в щата Флорида рано сутринта в сряда, за да пристигне в слънчевия щат преди встъпването в длъжност на избрания за президент на САЩ Джо Байдън. Там бившият държавен глава ще започне живота си след президентството, последван поне временно от шепа бивши служители на Белия дом.

Последният президент, който отказа да присъства на инаугурацията на своя наследник, бе Андрю Джонсън през 1869 г. Джонсън е известен още с това, че е първият американски президент, подложен на импиймънт.

Макар че отсъствието на Тръмп ще наруши повече от столетна традиция, която затвърди процеса по мирен трансфер на власт в САЩ, Байдън смята че липсата на президента републиканец е „добра новина“.

Байдън ще пристигне във Вашингтон още днес, като не се очаква той да има среща с Тръмп, макар че новоизбраният президент ще отседне в резиденцията за гости на Белия дом - Блеър хаус. Дели ги само една улица.

Всички останали живи президенти на САЩ с изключение на 94-годишният Джими Картер, ще присъстват на церемонията по стъпване в длъжност на Байдън.

През последните дни Тръмп се превърна в политически парий във Вашингтон, след като негови привърженици шурмуваха сградата на Конгреса на САЩ на 6 януари, вдъхновени от отказа на републиканеца да признае изборите резултати и победата на Байдън на изборите през ноември. При атаката загинаха 5 души.

Въпреки това Тръмп опитва да държи вратата отворена за второ действие в политическата си кариера, разчитайки на 74-те милиона американци, които гласуваха за него в президентските избори въпреки неуспеха му да постави под контрол епидемията от коронавирус в страната.

След размириците във Вашингтон обаче популярността на Тръмп понесе сериозен удар. Няколко социологически проучвания показват, че той ще напусне президентския пост при рекордно ниско ниво на одобрение, като осредненият резултат от RealClearPolitics е 40%.

Последната анкета на Gallup за президентството на Тръмп, публикувана в понеделник, установява, че той има подкрепа от 34%, което го поставя на равни начала с Картър и Джордж У. Буш, които оставиха САЩ съответно в най-тежката финансова криза от Голямата депресия насам и в период на недоволство от външната политика на Вашингтон след войната в Ирак. Опитите на Тръмп през последната седмица да изтъкне постиженията си, включително стената по границата с Мексико и изтеглянето на част от американските войски от Близкия изток, бяха засенчени от последиците от нахлуването в Капитолия. Според анкета на Pew Research, три четвърти от американците, включително повече от половината от републиканците, смятат че Тръмп носи поне частична отговорност за атаката.

Военно присъствие

Днес Тръмп оставя след себе си един Вашингтон, който прилича повече на военна база, отколкото на седалището на най-старата, непрекъсната във времето демокрация в света. Хиляди военнорслужещи от Националната гвардия патрулират улиците на американската столица, докато сградата на Конгреса, Белия дом и големи райони около тях са оградени с цел предпазване от нова атака от поддръжниците на Тръмп.

Самият Тръмп също не може да избяга от Вашингтон, макар и да смята да се премести във Флорида. Той в крайна сметка ще трябва да се защити по време на историческия втори процес по импийчмънт в Сената по обвинение в подстрекаване към бунт.

За сравнение, Барак Обама прекара част от първите си дни като бивш президент, карайки сърф в Карибите заедно с бизнес магната Ричард Брансън.

Не може да се отрече, че това е подобаващ край на едно президентство, което постоянно преминаваше границите на нормалното поведение и изостри политическите и расовите разделения в страната. Способността на Тръмп да нахъса лоялните си поддръжници да атакуват сградата на Конгреса чрез неверни твърдения за изборна измама е олицетворение на факта, че той, умишлено или не, отприщи тъмни сили, които досега обитаваха периферията на американския живот.

11 септември, всеки ден

Епидемията от коронавирус в САЩ, която през по-голямата част от времето бе игнорирана от Тръмп, се влоши през последните седмици на неговото президентство.

От началото на новата година дневните смъртни случаи от коронавирус в САЩ многократно преминаха границата от 4 хиляди, или иначе казано, всеки ден умират повече американци, отколкото тези, които загинаха при терористичната атака на 11 септември 2001 г.

Тръмп твърди, че разработването на ваксина срещу коронавируса е едно от най-големите постижения на неговата администрация, но разпространението на медикаментите е белязано от бавен бюрократичен процес. След като представители на администрацията обещаха да бъдат доставени повече от 100 млн. дози ваксина до края на годината, до понеделник в страната са били разпространени около 14 млн. дози.

Тръмп отказва да поеме отговорност за бавното ваксиниране, както и за цялостната реакция на администрацията към пандемията, като вместо това сочи с пръст месните губернатори.

Администрацията на Байдън ще има отговорността да ускори имунизационния процес, както и да съживи икономиката, която все още не се е съвзела от ограничителните мерки, свързани с пандемията. Избраният за президент на САЩ заяви, че през първите 100 дни от неговия мандат ще бъдат ваксинирани 100 млн. души.

Рекордно високо ниво на безработица

По време на своя пик, икономиката под президентството на Тръмп можеше да се похвали с един от най-добрите пазари на труда от десетилетия. Равнището на безработица беше достигнало 50-годишно дъно, като от това се възползваха жени, цветнокожи и хора с физически увреждания.

В резултат на пандемията обаче Тръмп остана след себе си ниво на безработица, което е почти двойно в сравнение със същия период на миналата година и значително по-високо от това, което завари, когато стъпи в длъжност. Над 10 млн. американци са безработни, като този брой се очаква да нарасне, докато епидемията в страната не бъде поставен под контрол.

Ковид-кризата постави не малка част от американците в позиция да нямат нужните средства, за да плащат сметките си и да слагат храна на масата. Почти 30 млн. американци казват, че понякога пропускат хранения поради липса на средства, а 17 млн. се съмняват в способността си да платят наема си за следващия месец, сочат данни на Статистическото бюро от средата на декември.

Взети заедно тези данни не очертават големи шансове за победа на Тръмп при евентуална повторна президентска надпревара с Байдън през 2024 г.

Градина на герои

Тръмп започва живота си след Белия дом блокиран от основните социални мрежи, включително Twitter, губейки способността си да привлича вниманието към себе си след края на своя президентски мандат. Голяма част от политически фигури във Вашингтон не искат да бъдат асоциирани с него след шурма на Капитоля.

Преди да напусне Белия дом обаче Тръмп издаде редица изпълнителни заповеди. Една от тях е създаването на градина с 250 статуи на хора, които Тръмп счита за американски герои, от бивши президенти, до писатели и водещи на телевизионни предавания. Тази заповед обаче може да бъде отхвърлена от Байдън.

Белият дом също така публикува нов доклад за основаването на САЩ, написан от комисия, която Тръмп назначи миналата година. Това се случи навръх Деня на Мартин Лутър Кинг, като докладът защитава вижданията на основателите на нацията по отношение на робовладелството и твърди, че съвременната „политиката на идентичността“ създава „нови йерархии, които са също толкова несправедливи, като онези от времето на робството в Юга“

Очаква се днес Тръмп да издаде редица помилвания, макар че според запознати източници адвокатът на Белия Дом Пат Киполоне се противопоставя на изготвянето на превантивни помилвания за самия президент, неговото семейство и съветниците му,

Същевременно с това Тръмп изпитва трудност да си намери защитник за предстоящия процес по импийчмънт, като редица адвокати, които го представляваха при първия му импийчмънт, вече не желаят да работят с него.

Тръмп няма много време, за да събере екип, като Сенатът може да започне процеса срещу него веднага след полагането на клетва от Байдън на 20 януари.

Ако бъде признат за виновен, на Тръмп може да бъде забранено да се кандидатира отново за федерален пост, включително и за президент.

✓ Цените на петрола вървят нагоре

Цените на петрола се повишиха в ранната търговия в сряда на фона на надеждите, че новата американска администрация ще прокара голям пакет от икономически стимули, които да подкрепят търсенето на гориво и да намалят петролните запаси, пише Ройтерс.

Към 8:45 часа българско време цената на сорта Brent се повиши с 0,40 долара, или 0,72%, до 56,30 долара за барел, докато американският лек суров петрол WTI поскърпа с 0,43 долара, или 0,81%, до 53,43 долара за барел.

Вчера номинираната за министър на финансите Джанет Йелен призова конгресмените да „действат мащабно“ по отношение на разходите за облекчаване на последствията от пандемията.

„Очакванията със сигурност са, че мерките ще подкрепят растежа и търсенето в САЩ“, коментират от National Australia Bank. Пазарът обаче остава загрижен за краткосрочното търсене на петрол, след като вчера Международната агенция по енергетиката понижи прогнозата си за търсенето на петрол през първото тримесечие на годината с 580 хил. барела на ден заради удължаването или засилването на ограничителните мерки срещу разпространението на коронавируса в редица страни.

Търговците очакват данните за запасите от суров петрол на Американският петролен институт и на Администрацията за енергийна информация, които ще бъдат публикувани съответно днес и в петък.

Шест анализатори, анкетирани от Ройтерс, изчисляват средно, че запасите на САЩ са намалели с 300 хил. барела в седмицата до 15 януари, но очакват ръст на запасите от бензин с 3 млн. барела.

✓ Оптимизъм на борсите в Европа

Европейските борсови индекси записаха предимно повишения в ранната търговия във вторник, след като потенциалното удължаване на локдауна в Германия до 15 февруари накара инвеститорите да насочат вниманието си към дефанзивните сектори като здравеопазването и телекомуникациите, пише Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 отчете ръст от 0,38 пункта, или 0,09%, до 409,06 пункта. Немският показател DAX напредна с 20,04 пункта, или 0,14%, до 13 868,39 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 се повиши с 11,73 пункта, или 0,17%, до 6 732,38 пункта. Френският измерител CAC 40 регистрира спад от 3,11 пункта, или 0,06%, до 5 614,16 пункта.

Печалбите в началото на търговията бяха подкрепени от азиатските акции, които приближават рекордни стойности, след много инвеститори залагат на възможността икономическата мощ на Китай да помогне за връщането на региона към растеж. Тези надежди бяха подсилени от данните, че брутният вътрешен продукт на втората най-голяма икономика в света е нараснал с 2,3% през 2020 г.

Перспективата от налагане на по-тежки ограничителни мерки в Европа обаче държи инвеститорите в напрежение, като вчера германският вестник „Билд“ съобщи, че канцлерът Ангела Меркел иска да удължи блокадата на страната, която включва затварянето на повече магазини и училища, до 15 февруари.

„С удължаването на ограничителните мерки, растежът на брутния вътрешен продукт през първото тримесечие ще бъде отрицателен, както в Германия, така и в Еврозоната като цяло“, коментира Матиас Бауш от Commerzbank

„Настоящата ситуация обаче не е важен двигател за фондовите пазари. Ако инвеститорите се усъмнят, че блокадите ще бъдат удължени до второто или третото тримесечие, тогава рисковете ще бъдат много по-големи“, добави той.

Междувременно технологичният индекс SX8P напредна с 0,66%, поведен от поскърпването на акциите на Logitech с 0,37%, след като компанията за компютърни аксесоари повиши прогнозата си за продажбите през 2021 г. за трети път на фона на стимулираното от пандемията търсене на компютърни продукти за дома и гейминг аксесоари.

Книжата на производителя на шоколадови изделия Lindt & Spruengli поевтиняха с 2,05%, след като швейцарската компания съобщи, че органичните продажби са намалели с 6,1% през 2020 г.

Акциите на автомобилния гигант Stellantis, създаден от сливането на Fiat Chrysler и PSA, поскъпнаха с 5,07% във втория ден от търговия.

Анализаторите прогнозираха спад от 26,3% на печалбата на компаниите от STOXX 600 през последното тримесечие на 2020 г., сочат данни на Refinitiv IBES.

Предния ден пазарите в САЩ останаха затворени по случай Деня на Мартин Лутър Кинг.

Разнопосочна търговия в Азия

Основните индекси на водещите фондови борси в Азиатско-тихоокеанския регион записаха смесени резултати във вторник на фона на предстоящата смяна на караула във Вашингтон, която инвеститорите се надяват да донесе повече подкрепа за икономиката и по-агресивни мерки в борбата с пандемията, предаде Маркетоуч.

Водещият индекс на Токийската фондова борса Nikkei 225 се повиши с 391,25 пункта, или 1,39%, до 28 633,46 пункта.

В континентален Китай бенчмаркът Shanghai Composite отчете спад от 29,84 пункта, или 0,83%, до 3 566,38 пункта, докато по-малкият показател Shenzhen Composite изтри 23,13 пункта от стойността си, или 0,96%, достигайки ниво от 2 378,65 пункта. Хонконгският индекс Hang Seng напредна със 779,51 пункта, или 2,7%, до 29 642,28 пункта.

Южнокорейският показател Kospi регистрира ръст от 78,73 пункта, или 2,61%, до 3 092,66 пункта.

В Австралия индексът ASX 200 се повиши със 79,6 пункта, или 1,19%, до 29 642,28 пункта.

Очаква се номинираната за министър на финансите Джанет Йелън да призове Конгреса да предприеме повече действия за преодоляване на рецесията и избягване на още по-тежък икономически срив.

В речта, която бившият председател на Федералният резерв е подготвил за изслушването си пред Финансовата комисия на Сената вчера се казва, че е необходима повече финансова помощ за разпространението на ваксините срещу коронавируса.

„Позитивната промяна в нагласите на инвеститорите преди встъпването в длъжност на Байдън е ясен знак, че пазарът очаква ранно одобрение на политиката на новата администрация“, коментира Стивън Инес от Аxi.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) регистрираха сериозни повишения в ранната търговия. Основният бенчмарк SOFIX отчете ръст от 4 пункта, или 0,85%, до 474,35 пункта. BGBX40 напредна с 1,84 пункта, или 1,74%, до 107,40 пункта. BGTR30 се повиши 3,72 пункта, или 0,72%, до 519,20 пункта. BGREIT се задържа на ниво от 139,72 пункта.

[Cross.bg](https://cross.bg)

✓ АПИ подписа договор за 24-часов мониторинг и поддържане на тол системата

Агенция „Пътна инфраструктура“ и Консорциум „КАПШ ТРАФИК СОЛЮШЪНС“ ДЗЗД подписаха договор за извършването на „Проактивен мониторинг и експлоатационна поддръжка и надграждане с нови функционалности на електронната система за събиране на таксите за ползване на републиканската пътна мрежа на база изминато разстояние за превозни средства с обща технически допустима максимална маса над 3,5 т (Тол) и на база време за леки автомобили с обща технически допустима максимална маса до 3,5 т (електронна винетка)“. Целта е да се осигури непрекъснат 24-часов мониторинг, анализ за работата на електронната система и текущото ѝ натоварване. Договорът с приложенията към него е публикуван в Портала за електронни обществени поръчки - <https://app.eop.bg/today/69687>. В законоустановения срок днес обявлението за подписания договор е изпратено в Агенцията по обществени поръчки.

С подписването на договора се обезпечават експлоатацията на електронната система за пътни такси с функционалностите, с които е изградена, и изискването за постоянно поддържане и непрекъснат денонощен мониторинг на всичките ѝ параметри, реакция преди възникването на евентуален технически проблема и превантивното му разрешаване в максимално кратък срок. Досега това се правеше от IT експертите в Националното тол управление, които ще продължат да го осъществяват, но въз основа на подписания договор работата им ще бъде подпомогната от IT експерти на „КАПШ ТРАФИК СОЛЮШЪНС“.

По подобен начин се поддържа тол системата в Чехия, а преди години е оперирана и системата в Германия.

✓ Германска и швейцарска компания се оттеглят от „Северен поток-2“

САЩ разширяват днес санкциите срещу Русия, по-точно срещу кораба "Фортуна", който е включен в строителството на газопровода "Северен поток-2", и неговия собственик - компанията КВТ-Рус. Това съобщи ТАСС, позовавайки се на информация от сайта на министерството на правосъдието на САЩ. В санкционния списък са включени също базираната в Русия компания Рустанкер, както и танкерите "Максим Горки" и "Сиера".

Германският концерн Билфингер (Bilfinger SE) се е отказал от участието си в проекта заради заплахата със санкции от Вашингтон, съобщи днес в. "Билд".

По данни на изданието компанията е имала сключени няколко договора с проектния оператор Норд стрийм-2 (Nord Stream 2 AG) за 15 млн. евро, включително за "разработване, доставка и обслужване на системи за сигурност".

Според "Билд" Билфингер вече е уведомила американската страна, че не възнамерява да изпълни договорите.

Застрахователната швейцарска компания Цюрих иншурънс груп (Zurich Insurance Group) също е прекратила участието си в проекта, информира ТАСС.

"Компанията отдава най-висш приоритет на съблюдаването на икономическите санкции, включително по законодателството на САЩ. Поддържаме тесен контакт с Държавния департамент на САЩ за обсъждане на санкциите по "Северен поток-2" и прекратихме цялото (застрахователно) покритие, което попада в обхвата на санкциите", каза говорителят на компанията Томас Баер.

✓ **Българският посланик в САЩ: Церемонията за смяна на властта ще е доста различна**

Тази година събитието по предаването на властта ще премине под надслов "Обединена Америка". Церемонията ще е доста по различна заради пандемията и ограниченията, които тя налага. Второ - заради безпрецедентните мерки за сигурност. Това заяви в "Денят започва" Н.Пр. Тихомир Стойчев - извънреден и пълномощен посланик на България в Съединените щати.

Очакванията са, че тази година президентът Джо Байдън ще постави основен акцент в обръщението си към обединение на нацията. Всеки президент има за цел да остави силно послание за историята, коментира още Стойчев.

Той каза още, че България ще продължи да надгражда върху постигнатото през отминалите години. Стартирахме стратегически диалог на най-високо равнище, двете страни подписаха пътна карта за сътрудничество в областта на отбраната през следващите 10 години. Успешно продължава проектът за модернизация на българските военновъздушни сили. Работи се по диверсификацията на източниците и маршрутите за доставка на природен газ, допълни Тихомир Стойчев.

✓ **Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите**

БНТ, „Денят започва“

- Мерките и подготовката за клетвата на новия президент Джо Байдън - за разделителните линии и перспективите;
- Електронното здравно досие и сертификатът за ваксинация - каква ще е защитата на информацията в тях;
- Как се справя здравната система и още - за новите мутации на вируса - д-р Александър Симидчиев;
- Въпреки мерките и забраните - какви са плановете и решенията на ресторантьорския бизнес;
- Ледена пързалка пред Ж.П. гарата в Казичене. Откога е проблемът и какви неудобства създава събралата се вода?;

БТВ, "Тази сутрин"

- Главният държавен здравен инспектор д-р Ангел Кунчев за разхлабването на противоепидемичните мерки и националния план за ваксиниране;
- Кои са възможните предизборни коалиции и от каква промяна се нуждае изборния кодекс? В студиото, лидерът на „Да, България“ Христо Иванов;
- В рубриката „Чети етикета“ с Биляна Гавазова: За абсурдните знаци на пътя - кога могат да са опасни за шофьорите?;
- Часове преди клетвата на новия президент Байдън - ще остане ли разделена Америка?;
- Как бебето Ема пребори COVID-19 още преди да се роди?;

Нова телевизия, „Здравей България“

- Готови ли сме за разхлабване на мерките и ще удържим ли овладяването на вируса? Гост - зам.-директорът на „Пирогов“ професор Николай Габровски;
- Стачна готовност. Ще отворят ли заведенията в знак на протест преди да са им разрешили здравните власти?;
- С пистолет след спор на пътя. Защо мъж размаха оръжие пред младежи, които шофирали зад него?;
- Измамница събира пари от името на болни деца и деца на загинали от COVID-19 лекари и учители.

✓ **Преглед на печата**

Водещи заглавия на първите страници

в. 24 часа - Едва 1734 жени със сигурност ще вземат истинска втора пенсия през 2021 г.;

в. Труд - Разредена ваксина ни слагат от вчера;

в. Телеграф - Пандемията съживи москвичите;

в. Монитор - Развеждаме се онлайн и след пандемията;

Водещи заглавия на вътрешните страници

в. 24 часа - Борисов опроверга твърденията в социалните мрежи: България не е заложила на определена фирма за ваксини, ЕК сключва договорите;

в. 24 часа - Борисов се застъпи за ресторанти и магазини в молове - да отворят поне частично от 1 февруари;

в. Труд - Наши учени громят македонизма;

в. Труд - 3,7 милиона лева дава кабинетът на 4 общини;

в. Телеграф - Големите ученици в клас по схема от 4 февруари;

в. Телеграф - Влизаме в здравното ни досие само с е-подпис;

в. Монитор - Отварят ресторантите до 22,30 ч., но при капацитет 50%;

в. Монитор - България се присъедини към Агенцията за ядрена енергия;

Водещи интервюта

в. 24 часа - Даниела Петкова, председател на УС на ПОК "Доверие", член на УС на Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване: Как се изчислява пенсия, пише в учебника, а КФН иска да промени формулата;

в. Труд - Сценаристката на сериала "Завинаги" Гюлсерен Будайъджиоглу пред "Труд": Самотата ни убива точно както и COVID-19;

в. Телеграф - Ръководителят на полярната ни мисия проф. Христо Пимпирев: Военен херкулес връща българите от Антарктида;

в. Монитор - Инж. Даниел Панов, председател на УС на Националното сдружение на общините и кмет на В. Търново: Местната власт показва способността си да помага на хората по време на пандемия;

Водещи анализи

- в. 24 часа - Хороскопът се сбъдва;
- в. Труд - Прокоба ли е терминът на Тръмп "дикаплинг";
- в. Телеграф - Да подменим таратайките както старите печки;
- в. Монитор - Е-здравеопазването най-накрая пристигна и у нас.

✓ Предстоящи събития в страната на 20 януари

София

- От 14.00 часа президентът Румен Радев ще проведе среща на „Дондуков 2” с министъра на външните работи на Република Сърбия Никола Селакович.
- От 09.00 часа в сградата на Народното събрание ще се проведе редовно пленарно заседание.
- От 10.00 часа в сградата на Министерския съвет ще се проведе редовно правителствено заседание.
- От 10.30 часа в сградата на Регионална здравна инспекция - София главният държавен здравен инспектор доц. Ангел Кунчев ще се имунизира срещу COVID19.
- От 19.30 ч. на Камерна сцена на НАТФИЗ ще бъде представена премиерата „Карнавална нощ”.
- От 11.00 ч. в онлайн средата на БФБ в Cisco Webex® ще се състои юбилейна 20-а церемония по награждаването на инвестиционните посредници и банки, постигнали най-високи резултати през изминалата година. На събитието ще присъства зам.-министърът на финансите Маринела Петрова.
- От 11.00 часа в залата за временни експозиции на третия етаж на Националния исторически музей ще бъде открита изложба „Древни находки. Нови открития. Археологически сезон 2020”.

***

Бургас

- От 9.00 часа онлайн ще се проведат заседания на Постоянните комисии към общински съвет – Бургас.
- От 19.00 часа в Драматичен театър "Адриана Будевска" ще бъде представена пиесата "Животът е вкусен" с автор Дейвид Линдзи-Абер.

***

Велико Търново

- От 14.00 часа министърът на здравеопазването проф. Костадин Ангелов ще посети Многопрофилна областна болница за активно лечение „Д-р Стефан Черкезов" по повод изграждането на новия болничен корпус на лечебното заведение.

***

Видин

- От 09.00 часа на паркинга при жп гара - Видин кметът на Общината д-р Цветан Ценков ще връчи ключовете от новата техника, закупена за нуждите на ОП "Чистота, озеленяване и благоустройство".

***

Добрич

- От 10.00 часа във фейсбук страницата на Младежкия център ще се състои инициативата #ЗаедноСМери: „Непознати кътчета”.
- От 14.00 часа във фейсбук страницата на Младежкия център ще се състои инициативата #ЗаедноСБени: „Българската носия”.

***

Стара Загора

- От 11.00 часа в онлайн платформата Google Meet ще се проведе публичен отчет за реализираните дейности и постигнатите индикатори на Международен младежки център Стара Загора за периода 01.07.2020 г. - 31.12.2020 г.
- От 19.00 часа в Драматичния театър ще се състои премиерата на постановката „Осем жени.

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2020 г. до днес може да намерите на адрес: <http://bica-bg.org/?p=5966> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив на изданията от 2011 г. до 2019 г.